

OSZK

Híradó

A TARTALOMBÓL

HUBER LAJOS: A Közalkalmazottak Nemzetközi Konferenciájának néhány tanulsága

AZ OSZK KOLLEGIUMÁNAK ÜLÉSEIRŐL

BORSA GEDEON: A csoportos leltár bevezetésének eddigi tanulságai és a címleltárak új rendszere

SALLAI ISTVÁN: A Módszertani Osztály munkájáról

TOMBOR TIBOR: Az új épületben kialakítandó olvasóterem rendszerének kérdése

Az 1960/61-es pártoktatási év értékelése

FIGYELŐ SZEMMEL

SZAKSZERVEZETI KRÓNIKA

IV. évfolyam

6.

szám

1961. június

Az Országos Széchényi Könyvtár Pártszervezetének és Szakszervezeti Bizottságának lapja

OSZK

Híradó

IV.ÉVFOLYAM 6.SZÁM

1961 június

A Közalkalmazottak Nemzetközi Konferenciájának Ehény tanulsága

Részletek HUBER LAJOS elvtársnak, a Közalkalmazottak Szakszervezete titkárnak a „Közalkalmazott” 1961 júniusi számában megjelent beszámolójából.

Prágában tíz kapitalista és három szocialista ország szakszervezeti képviselője vett részt azon a konferencián, ahol a KÖZALKALMAZOTTAK ÉS ROKONSZAKMABELI DOLGOZÓK NEMZETKÖZI SZÖVETSÉGEINEK javaslatára megalakították az Állami és Helyi Intézmények Szakbizottságát.

E bizottság feladata: tanulmányozza a központi és helyi államigazgatási szervek, a kommunális intézmények dolgozóinak élet- és munkakörülményeit, tanácsaival segítse a nemzetközi szövetség vezető szerveinek munkáját. Működjük közre, hogy a különböző testvér-szervezetek között rendszeres legyen a tájékoztatás, elmélyüljön a személyes tapasztalatszerzés, erősödjék világ-méretben az akcióegység.

A konferencián nemcsak a Szakszervezeti Világszövetséghez tartozó szervezetek képviselői jelentek meg, hanem a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségéhez és az autonom szervezetekhez tartozó képviselők is.

MILYEN KÉRDÉSEKRŐL VOLT SZÓ?

A törvényes és tényleges munkaidőről; a nem véglegesített (ideiglenes állományban levő) dolgozók helyzetéről; a szociális kedvezményekről; a szakszervezetek jogairól és szerepéről a közszolgálatban.

Mind a beszámoló, mind a hozzászólók megállapították, hogy a közalkalmazottak életszínvonalja a szocialista országokban felfelé ível, a tőkés országokban lefelé tart. Ez nem okoz meglepetést azoknak, akik ismerik a kapitalizmus fejlődésének törvényszerűségét, fokozódó ellentmondásait. De nézzük a tényeket.

A MUNKAIDŐ

A tanácskozáson egyöntetű volt az a vélemény, hogy a munkaidőt nem lehet csak önmagában, az élet- és munkafeltételek egyéb kérdéseitől elszakítva vizsgálni. Sok kapitalista országban a véglegesített állományú közalkalmazottak törvényes munkaideje heti 3-6, néhol még több órával is rövidebb, mint az üzemi munkásoké. Ez olyan eszköz, amellyel az uralkodó osztály éket akar verni a munkások és az állami alkalmazottak közé. A valóság az, hogy csak kis részük élvezheti ezt a kedvezményt, a nagyobb részük, hogy biztosítsa családjának megélhetését, fő foglalkozásán kívül kénytelen más munkákat vállalni, s így sokszor heti 70-80 órát is munkában tölteni.

Látszat az is, hogy a munkaidő csökkentése a bérek csökkentése nélkül történt. AUSZTRIA-BAN például a létfenntartási cikkek ára - 1938-hoz viszonyítva - mintegy 76 százalékkal emelkedett, de a közalkalmazottak munkabérének emelkedése ezen időszakban ennek csupán a felét tette ki. NYUGAT-NÉMETORSZÁGBAN a közszolgálat alacsonyabb kategóriában a munkabér alig elég a megélhetéshez, a helyi igazgatási és gazdálkodási szervek dolgozóinak reálbére pedig az utóbbi években mintegy 20 százalékkal csökkent. FRANCIAORSZÁGBAN 1957. június 1-hez viszonyítva a közszolgálati dolgozók munkabérének vásárlóereje 30-35 százalékkal csökkent. A sztrájkok hatására a kormány a múlt év októberében megígérte, hogy 1961-ben hajlandó a béreket öt százalékkal felemelni. A kormány ezt nem teljesítette, s ezért követik egymást a figyelmeztető sztrájkok.

AZ IDEIGLENES ÁLLOMÁNYBAN LEVŐK HELYZETE

A kapitalista országok közalkalmazottai közül sokat érint az ideiglenes állomány. Erről a tanácskozáson igen élénk eszmecsere folyt.

Gyakoriak az olyan esetek, amikor a nem véglegesített (napidíjas, kiegészítő, szerződéses) dolgozók állandó jelleggel, hosszú éveken át - néha 20 évig is - dolgoznak anélkül, hogy ki neveznék őket. OLASZORSZÁGBAN például 42 órás munkaidővel 26 000 közalkalmazott dolgozik, míg 86 000 közalkalmazottnak heti 46 óra a munkaideje, s jelentős különbségek vannak a bérezésben, a táppénz mértékben is. Érthető, hogy a dolgozók harcoltak azért, hogy véget vessenek ennek a helyzetnek, és e küzdelem sikerrel járt.

SZOCIÁLIS KEDVEZMÉNYEK

A tanácskozás megállapította, hogy a közszolgálati dolgozók életkörülményeinek lényeges elemei a jóléti intézmények és a nyugdíjrendszer. A legélesebb a különbség a kapitalista és szocialista országok közalkalmazottainak helyzetében éppen a szociális ellátás - a nyugdíj, a táppénz, a balesetvédelem - területén. A gyógykezelés, a kórházi ellátás költsége a kapitalista országokban igen magas, s azokat csak részben, vagy egyáltalán nem fedezi a társadalombiztosításnak ilyen vagy amolyan formája. Míg a szocialista országokban állandóan szélesítik, fejlesztik a szociális kedvezmények rendszerét, addig a kapitalista országokban nemcsak ezen előnyök kivívásáért kell küzdeni, hanem azért is, hogy megvédjék a már kivívott jogokat a monopóliumok és a kormányzat támadásaival szemben.

A SZAKSZERVEZETI JOGOK

A közalkalmazottak világszerte általában már tapasztalatból tudják, hogy a munkaidő csökkentése, az életszínvonal emelése, a szociális ellátottság javítása csak harc útján vívható ki. A sikeres harc előfeltétele a szakszervezetek jogainak, a demokratikus szabadságjogoknak biztosítása. E jogokat viszont a burzsoázia érdekeit szolgáló kormányok, ahol csak lehet, igyekeznek megnyirbálni.

Az EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN és KANADÁBAN a közalkalmazottak túlnyomó többségét ismét megfosztották szakszervezeti jogaiktól. Megvonták a szakszervezetek létrehozásának jogát majdnem valamennyi latin-amerikai országban.

A gyarmati országokban és a nemrégén felszabadult ázsiai, afrikai országokban, a fejlődés ellenére, igen nehéz körülmények között dolgoznak a szakszervezetek.

A NÖVEKVŐ KATONAI KIADÁSOK HATÁSA

A bizottság véleménye szerint a kapitalista országok közalkalmazottainak életszínvonala és jogaik ellen indított valamennyi támadás legfőbb oka a katonai kiadások növekedése.

Az alakuló Ulós Felhívásban és a Nemzetközi Szövetség Titkárságához intézett Ajánlásban megfogalmazta azokat a követeléseket, melyek megvalósításáért a világ közalkalmazottainak a jövőben harcolniuk kell. A bizottság kifejezte azt a meggyőződését, hogy a dolgozók leghathatósabb fegyvere az akciógység. Azok a jelentős küzdelmek, melyek a különböző országokban folytak, aláhúzzák ennek szükségességét és jelentőségét.

KÖZLEMÉNYEK

AZ OSZK KOLLÉGIUMÁNAK ÜLÉSEIRŐL JELENTJÜK:

JUNIUS 15-I ÜLÉS - A Kollégium a IV. és az I. fősztály elnökségében "A KULTUREGYZEMÉNYES KÖNYV-ÉS FOLYÓIRAT-CSERE", valamint az "I. SZTÁLY OLVASÓSZEREGYELÁTÁNAK HELYZETE" o. referátumokat tárgyalta meg. Mindkét előterjesztés és az üléssel kapcsolatos határozatok ismertetésére visszatérünk.

SZEMÉLYI HIREK ÉS VÁLTOZÁSOK

UJ MUNKATÁRSAINK: Páncél Károly műszaki II. (KMK sokszorosító-csoport), Tilli Józsefné kiegészítő I. (KMK sokszorosító-csoport), Vadász Ferenoné osztályvezető (KMK Oktatási Osztály), Városi György műszaki III. (Könyvkötészet).

ELTÁVOZTAK KÖNYVTÁRUNKBÓL: Cseh Lászlóné közgyűjteményi munkaező (nyugdíjazás), Eperjesy János főmunkatárs (nyugdíjazás), Mürschberger István műszaki III. (hozzájárulással : Akadémiai Nyomda)

ÁTHELYEZÉSEK: (Zárójelben az új beosztási hely) Besenyei Andorné (Központi Katalógus), Szász Magda (Központi Katalógus).

MECBIZÁSOK: Az OKT elnöksége a tanácsai könyvtárak építési-és berendezési szakbizottsága elnöki teendőinek ellátásával Dr. Tombor Tibor osztályvezetőt bizta meg.

GAZDASÁGI HIVATAL KÖZLEMÉNYEI

Felhívják a dolgozók figyelmét arra, hogy a munkáltatói fényképes-(SZTK) igazolványokat a III. negyedévre f. évi jul. 5-ig az SZTK-ügyintézővel érvényesíttetni kell

KIEGÉSZÍTÉS AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR MUNKAKÖRI-JEGYZÉKÉHEZ

A 131/1958.(M.K.7.) M.M.sz. Utasítás [a munka-,védő-és egyenruhajuttatás rendezéséről szóló 17/1958. (II.21.) Korm. és a 3/1958. (III.7.) Mü.M.sz. rendelet végrehajtásáról] R.2.§. (2) bekezdése alapján 1959. november 16-án az Országos Széchényi Könyvtár Vezetősége és Szakszervezeti Bizottsága elkészítette azoknak a munkaköröknek jegyzékét, amelyekben a dolgozóknak munkaruhát kell biztosítani. A jegyzék összeállítása alkalmával bár elvileg rögzítettük, hogy a könyvtár dolgozóinak túlnyomó többsége feldolgozó munkát végez, mégis (figyelemmel az Ut.R.2.§.(3) bekezdésében foglaltakra) abba csak azokat vehettük fel, akiknek munkaruhával való ellátását a megadott pénzügyi keretek lehetővé tették. Ugyanakkor megállapodtunk abban is, hogy a későbbiek folyamán az összeállított munkaköri jegyzéket felülvizsgáljuk.

F. évi május 23-án - fentiek alapján - a munkaköri jegyzék felülvizsgálata megtörtént. Ennek alapján az 1959.nov.16-án összeállított munkaköri jegyzéknek további 28 (huszonnyolc) személlyel való bővítését határoztuk el. E kiegészítésnél tekintetbe vettük a könyvtárnál 1959.nov.16-a után létesített új munkaköröket is.

A MUNKAKÖRI JEGYZÉK KIEGÉSZÍTÉSE:

Fentiek alapján a munkaköri jegyzékbe pótlólag a következők nyerne felvételt:

1 I. FŐOSZTÁLY

1.1 Gyarapítási Osztály külföldi beszerzési csoportjának munkatársai (4 személy). Jelenlegi beosztás szerint: Dániel György, Kovács Zoltán, Linczényi Adorjáné, Szilvássy Zoltánné.

1.2 Bibliográfiai Osztály - a retrospektív bibliográfiai csoport munkatársai (4 személy). Jelenlegi beosztás szerint: Komjáthy Miklósné, Kozocsa Sándor, Szekeress Margit, Zilahy Tamásné.

1.3 Olvasószolgálati és Tájékoztató Osztály-nál a tájékoztatást végző munkatársak (3 személy). Jelenlegi beosztás szerint: Albert Gábor, Bélley Pál és Fereneczyné Wendelin Lidia.

2 IV. FŐOSZTÁLY

2.1 Nemzetközi Csere - angol és francia nyelvterület oszeréjét ellátó munkatársak (2 személy). Jelenlegi beosztás szerint: Kaposi Istvánné, Szigethy Jolán.

2.2 Könyvtárközi Kölcsönzés - a csoport minden munkaköpennyel el nem látott tagja (6 személy). Jelenlegi beosztás szerint: Kiss Dezsóné, Nagy Lajos, Tamás Péter, Tóth Sándor, Tölgyesi Lászlóné és Vlasits Ilona.

2.3 Kötelempéldány-Csoport - a csoport eddig munkaköpennyel el nem látott tagjaként Medrey Zoltán (1 személy).

2.4 Országos Gyarapítási Jegyzék - A csoport minden munkatársa (7 személy). Tekintettel arra, hogy a csoport szervezése a Központi Katalógus részeként most van folyamatban, névszerinti felsorolás nem adható.

3 V. FŐOSZTÁLY

3.1 A Módszertani Osztály-hoz beosztott gépiró (1 személy). Jelenlegi beosztás szerint: Markos Béláné.

4 Fenti munkaruhajuttatások 1961. július 1-től lépnek érvénybe. Azzal egyidejűleg az 1959. nov. 16-i munkaköri jegyzék alapján a Gyarapítási Osztály, Bibliográfiai Osztály, Könyvtárközi Kölcsönzés, Nemzetközi Csere részére leltári szakfelszerelésként kiadott munkaköpenyek bevonandók.

5 Az Utasítás R.4.§. (Védőöltözet) alapján meghatározott védőöltözetek sorába pótlólag a következők veendőek fel: Sokszorosító-részlegnél [Munkakörijegyzék 5. pontja]: lemezkikészítőnek gumikeztyű, berakónak (gép mellett dolgozó nő) hajháló vagy fejkendő.

HIVATALOS LAPOK TARTALMÁBÓL

A MAGYAR KÖZLÖNY máj. 9.-i számában közzétett kormányhatározat szerint a Minisztertanács Személyügyi Titkársága 1961.április 30.-val megszűnt; feladatait 1961. máj. 1.-től a miniszterek, országos hatáskörű szervek vezetői látják el.

A MŰVELŐDESÜGYI KÖZLÖNY máj. 15.-i számában tették közzé az oktatási intézmények anyagi természetű társadalmi, szülői támogatásáról szóló M.M.utasítást. Szabályozza azt a kérdést, milyen segítségnyújtást, támogatást kérhetnek az iskolák a szülőktől.

A PENZÜGYI KÖZLÖNY máj. 17.-i számában közlemény jelent meg a lakbérpótlékkal kapcsolatos egyes kérdésekről.

A MAGYAR KÖZLÖNY máj. 25.-i száma kormányrendeletet közöl a felsőiskolák napali tagozatán végzők foglalkoztatásáról; a MUNKAÜGYI KÖZLÖNY május 31.-i száma pedig - a kormányrendelettel egységes szerkezetben - közli annak végrehajtási utasítását.

könyvtárunk munkájárólA CSOPORTOS LEJTÁR BEVEZETÉSÉNEK EDDIGI TANULSÁGAI
ÉS A CIMLEJTÁRAK ÚJ RENDSZERE

Könyvtárunk kollégiuma az elmúlt év végén két alkalommal is foglalkozott az állományleltározás reformjának megtárgyalásával. Az akkor hozott határozat értelmében ez év elejével bevezetésre került a könyvtár teljes gyarapodását rögzítő csoportos lejtár.

Ez év máj. 18-án pedig a Kollégium megtárgyalta a csoportos lejtár bevezetésének eddigi tanulságait, valamint az egyedi cimlejtárak javasolt új rendszerét.

A CSOPORTOS LEJTÁR bevezetésének eddigi tapasztalatai alapján azon túl, hogy általában alkalmazása a kívánt célt elérte, a következők nyertek megállapítást: 1) Bevezetése lehetővé tette több olyan jellegű anyag rögzítését, amely korábban elkerülte a rendszeres állományba vételt, illetve az értékkönyvelést. 2) Miután a csoportos lejtár a cimlejtárral szerves egységet alkot, de együttes bevezetésükre ez év folyamán nem kerülhetett sor - a csoportos lejtár önmagában való alkalmazása járt ugyan nehézségekkel, de ezek a jövő évtől kezdve [amikor a cimlejtárak is alkalmazást nyernek] megszűnnek. 3) Az egyes küldemények csoportos lejtározásához külön ún. küldemény-kisérőlapot kell rendszeresíteni, amely az összesített darabszámot és árat [értéket], valamint a beszerzési forrást tartalmazza. 4) Az állományleltározás egyöntetűségének biztosítása szükségessé teszi, hogy a műemlék-könyvtárak vezetői is megismerjék és alkalmazzák az azzal kapcsolatos előírásokat.

Áttérve a CIMLEJTÁRAK kérdésére, amelyek - a csoportossal ellentétben - a be-

szerzett dokumentumokat jellemző adataik alapján, tételenként részletezve tartják nyilván, a következő határozatok születtek:

A címleltár vezetése könyvek esetében a GYARAPITÁSI OSZTÁLY, periodikák esetében a HIRLAPTÁR, minden egyéb dokumentumra vonatkozólag a GYŰJTŐ TÁR feladata. [A KMK szakkönyvtára kivétel ez alól, mert az minden hozzákerülő dokumentumról - a csoportos naplóban történt regisztrálás után - saját címleltárat vezet.] A címleltározás decentralizálásának elvi alapja ugyanis az, hogy a címleltárnak ott kell lennie, ahol a vonatkozó gyűjteményi anyagot őrzik.

A könyvalaku címleltár rovatai alapbeosztásban mások és mások a kurrens periodikák, a könyvek és minden egyéb dokumentum tekintetében. E háromféle címleltár közül az első tulajdonképpen a kardexlapoknak könyvalaku mutatója; a könyvek címleltára viszonylag igényesebb statisztikai bontást tartalmaz; a különgyűjtemények címleltára egységes, osupán a dokumentumfélések statisztikai rovatolásában térnek el egymástól.

A KÖNYVEK CIMLELTÁRÁNAK ROVATAI: folyószám; kelet; szerző, rövid cím, kiadás; raktári jelzet; irányítás; csoportos leltár tételszáma; szállító, forrás; a beszerzés módja kötetszámmal és árral [értékkel] (vétel, osere, ajándék, állami juttatás, saját előállítás); megjegyzések; statisztikai jellemzők (megjelenési hely, ETO-szak, jelleg, kötet összesen); statisztikai összesítések (megjelenési hely a magyar nyelvű munkák kiemelésével, ETO-szak és jelleg szerint).

A címleltár minden lapjának alján és peremén rovatok szerepelnek az adatok lap- és áthozatos összesítésére. A statisztikai bontás 27 ország, illetve nagyobb földrajzi egység, 18 ETO-szak és 4 jelleg szerinti (külföldi hungarica; szomszédnépek, nyelvrokonok; segédkönyvek, kézikönyvek; egyéb) megkülönböztetést tesz lehetővé.

Miután a könyvek raktári helyszámát is fel kell tüntetni a címleltárban, a kettős munka elkerülésére, a beszámozó-állomás átmege a Gyarapítási Osztály szervezetébe.

A KÜLÖNGYŰJTEMÉNYEK CIMLELTÁRAI-nak egységes rovatai: folyószám; kelet; a dokumentum megnevezése; a csoportos leltári szám; raktári jelzet (lelőhely); beszerzési forrás; a beszerzés módja [a fenti részletezésben, amelyhez még a kötelepéldány járul]; dokumentum-fajták [tárankénti kivánalmak szerint, 11 rovatban]; jelleg (belföldi, külföldi hungarica és egyéb); megjegyzés.

Itt jegyzendő meg, hogy a KISNYOMTATVÁNYTÁR esetében címleltár helyett az "Kisnyomtatványtár csoportos leltára" kerül vezetésre, vagyis beszerzési forrásonként, egyedi leírás nélkül, de a gyűjtési kategóriák szerinti bontásban.

A címleltározás említett folyamata nem érinti a KÖTELESPÉLDÁNYOK jelenlegi leltározását, amely - a kettős munka elkerülése érdekében - továbbra is a Kötelepéldány-csoportnál marad. Statisztikai rovatok tekintetében egységes nevezőre kell hozni a többi címleltárral. A különgyűjtemények anyagát a jövőben táranként külön kell naplózni, hogy e naplókat a kötelepéldányok szétosztásának befejezése után az illetékes táruk további megőrzésre átvehessék.

A címleltár bevezetésével egyidőben új kísérőlapok bevezetésére is sor kerül a jelenleginél nagyobb formátumban és négy típusban (kötelespéldány; vétel; aján-dék, csere, állami juttatás, saját előállítás, raktárrendezés; átszámozás, rekata-logizálás). A kísérőlap egyik lapjára azok az adatok kerülnek, amelyek a címleltár, a másikkra pedig azok, amelyek a helyrajzi napló számára szükségesek. Ezek rögzíté-se után a kísérőlapok rendezése és megőrzése szükségtelen.

A gyarapítási naplórendszerrel párhuzamosan szükséges a FOGYATÉKI NAPLÓ kér-désének megnyugtató rendezésére is. Itt azonban a kettős rendszer (csoportos és egyedi) helyett elegendő egyetlen, egyedi fogyatéki napló központi vezetése a Gya-rapítási Osztályon, amelynek rovatai a következők: folyószám; kelet; tárgy; a ki-iktató tár betűjele; az egyedi leltári szám; a helyrajzi jelzet; dokumentum-fajta [azonos a csoportos leltárban használt kategóriákkal]; érték; a törlés oka; irányí-tás; megjegyzés.

A fent nagy vonásokban körvonalazott címleltár, a vele összefüggő egyéb in-tézkedésekkel együtt (az új kísérőlap, fogyatéki napló, beszámoló-állomás átszer-vezése) 1962 JANUÁR 1-ÉN LÉP ÉLETTBE. Ennek zökkenőmentes lebonyolítása érdekében a Gyarapítási Osztály - a Gazdasági Hivatal közreműködésével - leltári szabályzatot készít és még ez évben közrebo csájtja.

A most alkalmazott módszerek olyanok, hogy azok később továbbfejleszthetők. A Kollégium véleménye szerint a nyilvántartások korszerűsítésének kérdése továb-bra is fontos feladat a könyvtár számára. Feltehető, hogy pár év múlva - amikor en-nek előfeltételei már biztosítva lesznek - a jelenleginél gyökeresebb reformokra lesz szükség. Ehhez szükséges a probléma további magasszintű és beható elméleti tanulmányozása. [BORSA GEDEON]

A MÓDSZERTANI OSZTÁLY MUNKÁJÁRÓL

Bár osztályunk közel egy évtizede része könyvtárunknak, talán ma is akadhat olyan dolgozó, aki csak annyit tud róla, hogy ott "valami propaganda brosurák" készülnek, a közművelődési könyvtárak számára.

Nem volna értelme itt nagy, részletes összefoglalásnak, vagy munkaterv-ismer-tetésnek. Jobbnak látszik ha arról adunk számot, hogy milyen kérdések foglalkoz-tatnak most, milyen munkákon dolgozunk, természetesen inkább néhány példával mint-sem felsorolással. Mi a jellemző munkánkra?

Talán az, hogy a rutinmunka számában emő tevékenység elég kevés. Munkánk lé-nyegét talán úgy foghatnám meg legjobban, hogy állandóan figyelniünk kell a társa-dalmunk szocialista fejlődéséből folyó könyvtári igényekre és arra, hogy a társa-dalmunk milyen nevelő feladatokat ró egy-egy időszakban a könyvtárakra. Azt is néz-zük állandóan, hol tart a szocialista államok, a világ könyvtárügye, amint azt is, hogy hol tartunk mi. És ha mindezekből leszűrtük a tennivalókat, szóbeli tanácsa-inkkal, helyszini utmutatásokkal és az írott szó útján olyan segítséget kívánunk könyvtáruinknak nyújtani, hogy azok társadalmi feladataiknak a legjobban, a leg-hatásosabban tegyenek eleget. Tréfás rosszmájusággal erre azt is mondhatná valaki, hogy mi tulajdonképpen nem dolgozunk, hanem ülünk egy kényelmes hivatalban és ki-agyaljuk, hogy hogyan dolgozzanak mások.

Mi a munkánkat szolgálatnak fogjuk fel. Amint az egyes olvasók számára van az olvasószolgálat, a könyvtárak a hálózatok számára a módszertani munka ilyen "könyvtár-szolgálat"-féle. Ugy véljük, hogy csak akkor van értelme munkánknak, ha a könyvtárak azt saját működésük jobbra, eredményesebbé tétele érdekében álló szolgálatnak tekintik, nem pedig bürokratikus okvetetlenkedésnek. Hogy ez mennyiben sikerül, erre nézve természetesen nem minket kell megkérdezni.

Néhány példa a munkánkból. A termelés rendjének átalakulása megnövelte a szak-könyv-igényt, illetve a szakkönyv-szükségletet. Meg kell tehát keresnünk azokat a korszerű formákat, módszereket, amelyek segítségével a szakkönyvigény felébreszthető, kielégíthető. Itt nem szűk szakmai körök tudományos kutatói problémáiról van szó pusztán, hanem a tömegek ezerféle igényéről, aminek kielégítésében már nem korszerű dolog a szak- és a közművelődési könyvtár egymástól mereven elválasztott kettőssége. Ki kellett tehát keresni az együttműködés formáit, alkalmassá kellett tenni a közművelődési könyvtárakat a szakkönyv-igény kielégítésére. Itt a gyűjtőköri kérdések, a szolgáltatások közvetítése, közvetlen szolgáltatás, tájékoztatás még továbbra is megoldandó kérdések.

A társadalom szükségleteiből indult ki a népművelés is, amikor az ismeretterjesztés korszerű formáját kereste. Megállapították ugyanis, hogy nem kielégítő az ismeretterjesztés határfoka. Felismerték, hogy kielégítő eredményt csak úgy érhetnek el, ha az ismeretterjesztés szóbeli és írásos formáit, és a könyvtári szolgáltatást szorosan összekapcsolják. Hogyan? A Módszertani osztály feladata, hogy ennek egész rendszerét módszerbeli kérdéseit kidolgozza. Ma már nem elég, ha valaki egy-egy broszúra alapján tart ismeretterjesztő előadást. Ha a kor színvonalán akar maradni, bibliográfiai támogatásra van szüksége, s könyvtári tájékoztatásra, és csak akkor lesz eredményes, ha az a könyvtárakhoz, a könyvekhez vezető csatornává lesz. Össze kell tehát egyeztetni a könyvtárak gyarapítási politikáját, a népművelési programból fakadó szükségletekkel.

Ötéves tervünk legalább 50 százalékkal kívánja emelni az olvasók számát, és különösen a parasztok és a munkások újabb nagy tömegeit kívánja olvasóvá tenni. Ez különösen a falusi könyvtári-ellátás erős fejlesztését kívánja meg. Szerény anyagi eszközeinkkel a legnagyobb hatásfokot csak akkor érhetjük el, ha gondosan megnézzük milyen könyvekre költjük a pénzt. Minden megjelent magyar könyvet megnézzünk, alkalmas-e az a falusi vagy a szakszervezeti (üzemi) könyvtár törzsanyagának. Azon igyekezünk, hogy jól felépített, gyűjtemények alakuljanak, ne akármi-lyen könyvhalmazok.

Ügyelnünk kell arra is, hogy az erők ne forgácsolódjanak szét. A termelőszövetkezetek ma már több milliót adnak ki évente könyvre, de a falusi könyvtárak is gyűjtik pl. a mezőgazdasági irodalmat. A gazdaságosság azt kívánja, hogy meghatározzuk, kinek mi a feladata, nehogy egymás mellett, egymástól függetlenül ugyanazzal az állománnyal, de gyenge választékkal két könyvtár is működjön, mert már olyannal is találkoztunk Győrben, hogy egy épületben, egymás mellett öt szakszervezeti könyvtár működött.

Mivel az ötéves terv az olvasók nagy tömegeivel számol, ki kell dolgoznunk az olvasótoborzás módszereit, a könyvtári propagandamunka új formáit. Most azonban már nem általánosságban, hanem meghatározott rétegekre, meghatározott irodalomra. Ugyanezért segítséget adunk a tömegszervezeteknek olvasómozgalmaik kialakításához.

Mindezt a könyvtári munka korszerű formáival, a könyvtári technika legújabb alkalmazásával érhetjük csak el. Pl. kezdeményezésünk, utmutatásaink erősen hozzájárultak a szabadpolc-rendszer meghonosodásához.

Ilyen és hasonló kérdések megoldására tartunk konferenciákat, rendezünk vitákat, veszünk részt felülvizsgálatokban, konzultálunk egyes könyvtárakkal, működünk közre szakbizottságokban, készítünk módszertani leveleket, utmutatókat, vagy szabályzatokat.

Mindezt pedig azért, hogy a magyar könyvtárak valóban a szocialista társadalom szolgálatában álló szocialista könyvtárakká váljanak. [SALLAI ISTVÁN]

H i r e i n k

KÖNYVTÁRUNK MUNKASZERVEZETÉNEK FELÜLVIZSGÁLATA

Az egyes osztályok munkaszervezetének felülvizsgálatára alakult bizottság eddigi működése során adatgyűjtése és összegezése befejezéséhez érkezett el.

Bár ez az értékelés még csak a kezdetét jelenti a munkának, helyesnek látszik - ha csak vázlatosan és általánosságban is - az osztályok által elkészített személyi-lapok, munkanem-kataszterek és az "osztályproblematikának" nevezett adatszolgáltatások alapján egy rövid tájékoztatás nyújtása.

A beérkezett adatszolgáltatások értéke különböző. Egyes osztályok (és ez van többségben) adatszolgáltatásának gondossága, színvonala komoly segítséget ad a további elemzéshez, viszont nem egy olyan van, amelyik elnagyolt, elcsúszott munka.

Vannak olyan hiányosságok is, amelyek többé-kevésbé a legtöbb osztálynál jelentkeznek. Pl. a munkanemek inexact elnevezése és azok pontatlan meghatározása [Oka: az egyes munkanemekre alkalmazott ún. "történeti"-szóhasználat, az egyes osztályok más osztályoktól való elszigeteltsége és az, hogy nem térnek ki azoknak a speciális feltételeknek ismertetésére, amelyek között a leírt munkát végzik]. Hasonlóképpen említhető a nem egynemű munkanemek összevonása, az irányszámok közlésétől való huzódás, tulságosan alacsony irányszámok megadása. Mindezek nemcsak az adatközlés fogyatékoságai, hanem az egyes osztályokon belül megmutatózó munkaszervezeti fogyatékoságok következményei is.

Milyen munkaszervezeti bajok mutatkoznak általában? Csak a legfontosabbakat említsük: nem következetes a munkanemek képzettség szerinti elhatárolása; általában az a jelenség, hogy alapfoku műveltséget megkívánó feladatokat egyetemi végzettségűek látnak el; az irreális vagy be nem vezetett irányszámok miatt egyes dolgozók megterhelésében lényeges különbségek mutatkoznak; egyes helyesen látott új feladatok megoldására vagy a meglevő nehézségek áthidalására általában "pénzt, paripát, fegyvert" és nem "jobb szervezést" jellegű javaslatokat tesznek; mindezek mellett azonban igaz az is (és ezt nem lenne helyes elhallgatni), hogy egyes helyeken alapvető hiányok mutatkoznak a felszereltség dolgában.

A küszöbön álló nyári szabadságokra tekintettel a Bizottság oly módon határozott, hogy a részletes vizsgálatokat csak szeptemberben kezdi meg. Határozata

szerint szeptember-december hónapokban az alábbi osztályok munkaszervezetének megvizsgálására kerül sor: Gyarapítási Osztály, Hírlaptár, Kézirattár, Könyvtárközi Kölosönzés és KMK Könyvtártudományi Osztály.

A szeptemberig elvégzésre tervezett munkák: 1) az adatgyűjtés hiányainak kiegészítése, 2) az osztályvizsgálatokkal kapcsolatos adminisztratív munkák elvégzése és 3) a kijelölt osztályok vizsgálatában résztvevő személyek meghatározása.

KÖNYVTÁRUNKBAN ENGEDÉLYEZETT KUTATÓMUNKÁK

A könyvtári kutatómunka szabályozásáról megjelent M.M. 77114/1960. sz. utasítás alapján könyvtárunkban is körlevél formájában tették közre az 1961-re engedélyezett kutatási témákat.

A közölt kimutatás szerint könyvtárunk 80 dolgozója részére engedélyeztek kutatási időt heti 520 óra időtartamban. Az engedélyezett kutatási témák az alábbiak szerint oszlanak meg: 1) könyvtártudományi kutatásokra 60 dolgozónak 388 óra [60 százalék], 2) Bibliográfiák összeállítására 11 dolgozónak 76 óra [11 százalék], 3) nem könyvtártudományi kutatásokra 6 dolgozónak 44 óra (6 százalék), 4) olyan nem könyvtártudományi bibliográfiákra, szövegközlésekre, amelyek csak az 1961. évben vehetők fel a könyvtár tudományos kutatótervébe 3 dolgozónak 12 óra [3 százalék].

A kiadott körlevél szerint minden kutatóidőt igénybevevő dolgozónak szept. 15-re beszámoló jelentést kell készítenie az I-VIII. hónapra terjedő időszak kutatási eredményéről, valamint ütemtervet az 1962. évi kutatási munkájáról.

KÖNYVTÁRUNK KIADVÁNYAI

Ez év jun.20-ig az alábbi kiadványok jelentek meg könyvtárunk gondozásában:

Az Országos Széchényi Könyvtár Évkönyve. 1959. Bp. 1960 [1961], Kossuth ny. 409 p.

Hernády Ferenc: Adattár a pécsi magyar színjátszás kezdetéhez. Pécs 1960 [1961], Szikra ny. 27 p. (Az Országos Széchényi Könyvtár kiadványai 54.) Klny. a Janus Pannonius Múzeum 1959. évi évkönyvéből.

Horváth Viktor-Wix Györgyné: A tároló könyvtár elvi és gyakorlati kérdései a külföldi szakirodalomban és megvalósításának lehetőségei Magyarországon. Bp. 1960 [1961], Akad. ny. 27 p. (Az Országos Széchényi Könyvtár kiadványai 55.) Klny. a Magyar Könyvszemléből.

Medrey Zoltán: Tájékoztató a kötelespéldány szolgáltatásról. Bp. 1961, OSZK Házi soksz. 19 p.

Medrey Zoltán: A magyarországi könyvkiadók, nyomdák és sokszorosítók jegyzéke és kötelespéldányszolgáltatásuk az 1959. évben. Bp. 1961, OSZK. Házi soksz. 51 p.

Reguly Antal Tudományos Könyvtár. Zirc. [Tájékoztató] Nagykanizsa 1961, Za-

lamegyei ny. 16 p.

[A Könyvtártudományi és Módszertani Központ kiadványait lapunk 5. számában már közöltük.]

NEMZETKÖZI CSERESZOLGÁLAT

HIVATALOS KIADVÁNYOK érkeztek a nemzetközi kiadványosere keretében Olaszországból és Jugoszláviából.

Olaszországból a parlament mindkét házának irományait (jegyzőkönyvek, naplók) küldték el egy nagyobb küldeményben (43 kötet); míg a Jugoszláviából a következő kiadványok érkeztek: 1) Sluzbeni list FNRJ [hivatalos lap], 2) Stenografske beleške Savezne narodne skupstine [országgyűlési jegyzőkönyvek], 3) Statisticki bilten [Statisztikai Közlöny], 4) Metodoloski materijali [A Statisztikai Hivatal módszertani közleményei].

E hivatalos kiadványokat az Országgyűlési Könyvtár rendelkezésére bocsájtottuk. [B.O.]

ZENETÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

A Zenetörténeti Gyűjtemény látogatói albumában a világ különböző tájairól érkezett zenetudósok, karmesterek, zongoraművészek, zenekönyvtárosok, zeneszerzők és közéleti személyiségek különböző nyelvű, latin- és japánbetűs emléksorai után az elmúlt hetekben került először kottasor, alatta a közismert dalszöveggel: "Szív küldi szívnék szívesen..." SZIRMAI ALBERT, az évtizedek óta Amerikában élő zeneszerzőnk a Mézeskalács és a Mágnes Miska, valamint számtalan ohanson és kabarédal komponistája kétórás kellemes könyvtári látogatásának emlékét őrzi ez a kottasor.

A régi szülőházát, egykori lakásait, iskoláit, színházait végiglátogató mester hozzánk "legbeosesebb gyermekeit" jött megnézni: kiegészítő bejegyzéseket tett több mint fél évszázados eredeti kézírataiba, saját zongorajátékát ismerte fel a zenegépünkön megszólaltatott muzeális lemezünkön, amelyen Medgyaszay Vilma énekel egy híres Szirmai-dalt - most már a muzeális hanglemez oimleirását is kiegészíthettük: - a szerző zongorakisérével.

TÉRKEPTÁR

A Térképtár közönségforgalma az idei év első öt hónapjában nemcsak abszolút számokban emelkedett, hanem ezen belül a tudományos kutatás aránya is növekedett az előbbi évekhez viszonyítva. A történettudomány és a gazdaságföldrajz művelői mellett kiváltképp a műemléki topográfia és a városrendezés szakemberei ismerik és használják a gyűjteményt. Az elmúlt hónapokban Budapesten (Buda, Csepel) kívül Eger, Esztergom, Ráckeve, Hegyesd városok és községek műemléki topográfiájához, városrendezéséhez és helyismereti kiállításaihoz találtak a - jobbára tanáosi és a Hazafias Népfronttól nyert megbízásból dolgozó - kutatók adatokat a Térképtárban.

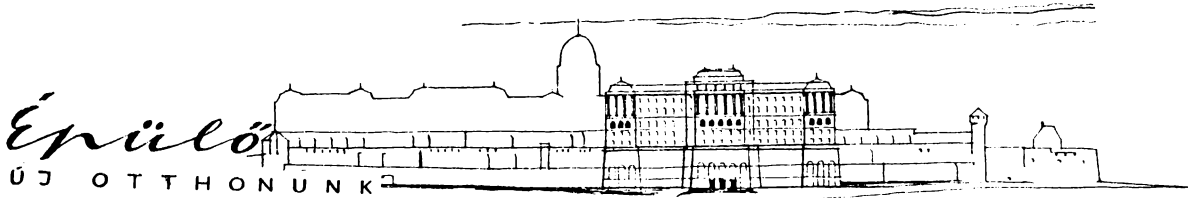
De figyelemreméltó az is, hogy most már a népgazdaságnak közvetlenül is anyagi hasznot hajtó kutató- és tervezőintézetek mérnökei és más közgazdasági szakem-

berek is nagyobb arányban látogatják a gyűjteményt, mint előbb. Főként a Vizgaldalkodási Tudományos Kutatóintézettel áll fenn most már rendszeresnek tekinthető kapcsolat; így több kutató kereste az elmúlt hónapokban a Sió-Kapos csatorna régi térképeit, mivel ennek a viziutnak a kérdése ma is aktuális probléma. De más intézmények, tervezőintézetek is egyre jobban érdeklődnek a Térképtár anyaga iránt: legújabbán pl. a Simontornyán épülő új gyártelep alapozási munkálataihoz nyújtott a Tár dokumentációs anyagot. Ebből az tűnik ki, hogy régi térképeink most már nemcsak a múlt kutatói, hanem a gazdasági élet, a gyakorlat emberei számára is egyre nagyobb vonzódást képviselnek, s nemcsak a múlt emlékeit, de napjaink építőmunkájának eszközeit is jelentik.

KÖNYVKÖTÉSZEZET

A Könyvkötészet KISZ tagjai által vállalt 160 óra társadalmi munkát, 40 db. nagy doboz készítését a Plakáttár részére, Mencsik Pál vezetésével befejezték.

A Könyvkötészet két ifjú dolgozója Ferencfy Klára ipari tanuló és Kozocsa István műszaki tanuló szakmai tanulmányaikat befejezték és szakmunkás vizsgájukat kitűnő eredménnyel tették le.

KÖNYVTÁRUNK ÚJ ÉPÜLETÉNEK ÁTDOLGOZOTT PROGRAMJÁT ISMERTETTÜK

Könyvtárunk új elhelyezésével kapcsolatban létesített Tanácsadó Testület, az Országos Könyvtárügyi Tanács elnöksége, könyvtárépítési szakbizottsága, valamint a Művelődésügyi Minisztérium képviselőinek jelenlétében jun. 9-én délelőtt ismertettük az új épület átdolgozott építési programját.

Az együttes ülésen Dr. Sebestyén Géza h. főigazgató üdvözlő szavai és kiegészítő tájékoztatása után Dr. Haraszthy Gyula, Havassy Pál építész a műszaki tervek készítője, Dr. Kovács Máté, Kóhalmi Béla, Dr. Sebestyén Géza, Szekeres Pál, Vértes György, Vince Pál, Dr. Waldapfel Eszter és Zólyomi Alfonz szólaltak fel.

A megbeszélésen az az általános vélemény alakult ki, hogy komoly és gondos munka eredményeként az előző tervhez képest előnyösebb, igen korszerű építési program alakult ki. A VII. szint tervbevett nagy olvasói térségére a nemzeti könyvtárnak a Budavári Palotában feltétlenül szüksége lesz. Az új épület minden jel szerint európai jelentőségű könyvtárépületként állhat majd a hazai kulturális fejlődés szolgálatában.

Az elhangzott észrevételek és javaslatok hasznos támogatásul szolgálnak a tervezés további munkájához.

Hasonló jellegű tájékoztatásra került sor ugyanezen nap délutánján is amikor

az új épülettel kapcsolatos munkavédelmi, munkaegészségügyi kérdéseket ismertettük a Szakszervezetek Országos Tanácsa (Lux Adorján főmérnök] és a Közalkalmazottak Szakszervezete meghívott képviselői (Görög Sándor, Gyenge Gyula osztályvezető és Dr. Wiener Klára orvos) előtt.

Horváth Viktor SZB-titkár bevezető szavai után Havassy Pál építész ismertette az új épület terveit, különös tekintettel annak a munkavédelmi és munkaegészségügyi vonatkozásaira.

A társadalmi szervek jelenlévő szakértői érdeklődéssel hallgatták meg a tájékoztatást, számos kiegészítő javaslatot tettek. Megállapodtak továbbá abban is, hogy a kapcsolatot az építkezés egész folyamata alatt fenntartják, a Budavári palotában folyó építkezéseket a nyár folyamán a helyszínen is tanulmányozni fogják s arra törekcsenek, hogy a könyvtár korszerű és szép épületében a dolgozók egészségvédelme teljes mértékben érvényesüljön. [F.L.-T.T.]

AZ ÚJ ÉPÜLETBEN KIALAKITANDÓ OLVASÓTERMEK RENDSZERÉNEK KÉRDÉSE

(Az SZB által rendezett szakmai megbeszélés sorozat 5.vitája)

"Az OSZK olvasótermi rendszerének kialakítása a könyvtár funkciói jegyében" címmel máj. 25-én rendeztük meg megbeszélés-sorozatunk ötödik vitáját, dr. Bélley Pál előadásában, dr. Tombor Tibor vitavezetésével. A megbeszélésen 35-en vettek részt s az érdekes vita során nem kevesebben mint 17-en szóltak hozzá a kérdéshez.

A tézisek szokásos szóbeli kiegészítése előtt Horváth Viktor SZB titkár mutatott rá arra, hogy a napirenden lévő témát az SZB a könyvtár kollégiumának felkérésére tűzte napirendre. Helyesebb lett volna, ha először a könyvtár funkciójával kapcsolatos vita kerül sorra és az olvasótermi rendszer kialakítását csak később vitatja meg a dolgozók vitaforumá. Ehhez azonban hosszabb időre lett volna szükség, ami ezuttal nem állt rendelkezésre.

Dr. Bélley Pál az írásban már előzetesen kiadott tézisek kiegészítéseként felhívta a figyelmet arra, hogy a kérdés, amely napirenden szerepel, kollektív bölcsesség alapján alakult ki. A vita célja, minél többen ismerjék meg azt az új elgondolást, amely szerint az "F" szárny VII.szintjén a tervbevett acéltornyok felső szintjeinek feláldozásával korszerű, nagy olvasói térséget lehessen kialakítani. A térségben a tézisek kétféle lehetőséget sorolnak fel, el kell döntení, milyen olvasótermek álljanak majd az olvasók rendelkezésére.

Az első elgondolás lényege, hogy a VII. szint északi szárnya adná az általános olvasók terét, az ifjúsági és a két általános olvasóval. A három terem két galériával együttes teret alkotna, egyetlen légtérben, tagolásukat a butorzattal lehetne megvalósítani. Az épületszint közepén kapna helyet a nagy katalógus, keletre (az Oroszlános-udvar felé eső részen) a központi tájékoztató segédkönyvtár volna elhelyezhető, nyugaton pedig a természettudományi szakolvasó. A déli szárny a szakolvasótermeket foglalná magában. A társadalom-és történettudományi olvasót, amelyhez a zárolt kiadványok olvasóterme osatlakoznák. A déli-szárny raktári tornyán a nyelv- és irodalomtudományi olvasóterem helyezkednék el, míg tőle keletre, az Oroszlán-udvarra tekintő térben kapna helyet a hírlap-olvasóterem. E nagy, összefüggő térségben kb 110 000 kötet számára szabadpolcos helyet, az olvasók számára pedig kb 400-450 helyet lehetne biztosítani.

A második elgondolás szerint a VII. szinten a szakolvasótermek egyetlen összefüggő rendszerét kellene megoldani. Ezen a koncepción belül nincs különválasztva az általános olvasó a szakolvasótól. Ilyen elvi alapokon elindulva a következő be-telepitési rend alakulna ki: a keleti fronton északról dél felé haladva: a központi tájékoztató segédkönyvtár, az ifjúsági olvasóterem és a Hirlaptár. A tájékoztató segédkönyvtártól a Hirlaptárig, nyugatra ivelő karéjban helyezkedne el a szakolvasótermi rendszer láncolata. A központi katalógusteret gyűrű alakban 8 jól tagolt olvasói tér ölelné körül. Ez a telepítési rend módot adna arra, hogy egyrészt a tudományoknak részletesebb bontását valósítsuk meg, másrészt, hogy mindegyik szaktudomány kétoldalt a vele rokon tudományokkal legyen térbeli kapcsolatban. Ez a szakolvasótermi hálózat látná el mind a szakirányu, mind az általános érdeklődésű látogatók igényeit.

A téziskiegészítő közlések és néhány kérdés felvetése után került sor a vitára, amelynek lényegét az alábbiakban foglaljuk össze:

Borsa Gedeon: Véleménye szerint a 2. koncepció tulságosan általánosan van megfogalmazva, részletesebb kidolgozás lenne szükséges megítéléséhez.

Tombor Tibor: Megítélése szerint a szakosított olvasótermeknek az OSZK esetében azokban a tudományágakban van helye, amelyekben a könyvtár erős, ilyen a magyar történelemtudomány, a magyar nyelv és irodalom. Biztosítani kell az igényes kutatás számára a megfelelő nyugodt, kutatói jellegű tért. A szakolvasótermi rendszer azt jelentené, hogy ezt nehezen vagy sehogysem lehetne megvalósítani.

Gombóc István: Az 1. koncepció elfogadása esetén az OSZK ott szakosítaná olvasótermeit, ahol verhetetlen más könyvtárakkal szemben. A 2. koncepció ezzel szemben áll, nem ilyen szerény, részdiszciplínákra is kiterjed, alkalmazása elkerülhetetlenül a szakkönyvtárakkal való versengésre vezetne. Így a két felfogás közt lényegbevágó ellentmondás van.

Bélley Pál: Tisztázandó az a kérdés, hogy az OSZK szakolvasótermi rendszere milyen viszonyban álljon a hazai szakkönyvtári hálózattal. Az OSZK szakolvasótermi nem versenyezhetnek a szakkönyvtárakkal.

Papp István: Véleménye szerint az ismertetett kétféle olvasótermi koncepció mindegyikének az a hibája, hogy egyik mögött sincs szilárd könyvtárpolitikai tisztázottság. Az OSZK szolgáltatásait összhangba kell hozni a szakkönyvtárak s a közművelődési könyvtárak feladataival. Könyvtárunk, mint nemzeti könyvtár mind a szakkönyvtári, mind a közművelődési könyvtári olvasótípus kiszolgálására hivatott. Mindkét típusu olvasó esetében a hungarika-szemponthoz lehet csak az alap. A közművelődési olvasói igény kielégítésekor figyelemmel kell lenni a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárra. Meg kell vizsgálni, mi az a többlet, amit az OSZK e téren adni tud. Ez elsősorban alak: minden hungarikum megvan praesens jelleggel; azonban tartalmi szempontból az OSZK csak magyar anyagot tartalmaz, szakolvasótermi szempontból tehát állománya nem teljes, külföldi anyaga nincs. Alapvetően fontos fejlett olvasószolgálati tájékoztatást biztosítani. Javasolja, hogy a VII. szintet a könyvtár tartsa fenn szakkönyvtári szolgáltatásokra, az általános olvasóterem pedig vagy a földszinten, vagy inkább a VI. szinten kapjon helyet a felesleges reprezentatív termék feláldozásával.

Szentmihályi János: Az OSZK nemzeti könyvtár, ahová az olvasó azért lép be, hogy egy meghatározott könyvet megtaláljon. Az az irodalom, amely után érdeklődik, szakjában és minőségében differenciált. Gyűjteményünk pedig magyar jellegű irodalom, tartalmára való tekintet nélkül. Így megtalálhatja a maga anyagát minden olvasó, ha magyar anyagot keres. Ez nem ellentétes a szakkönyvtárak munkájával, hanem összefonódik vele. Az OSZK kötelessége a teljes magyar anyag gyűjtése és feltárása, a reference könyvtár azonban nemzetközi jelentőségű kell, hogy legyen. Ha ilyen könyvtárt tud az olvasók rendelkezésére boosájtani, olyan jelentőségre tehet szert, amely méltó nemzeti könyvtári jellegéhez. Véleménye szerint az általános olvasó helyére a központi segédkönyvtárt kellene elhelyezni, amely általános tájékoztatást biztosító műveket is tartalmazna. A nagy, egységes olvasói térben szakok szerint tagolt olvasótermek láncolata látszik a legmegfelelőbb megoldásnak, amelybe beletartoznának a különgyűjtemények termei is (zene, színház, térkép stb). A szakolvasótermi láncolat hivatott mind a közművelődési, mind a kutatói igény kielégítésére. A közművelődési olvasót nem lenne helyes megkülönböztetni a kutató típusu olvasótól.

Haraszthy Gyula: Vitába száll Szentmihályival, aki ideális képet vázolt fel, amelybe a különgyűjtemények is láncolatszerűen beletartoznak. A Várban azonban egy adott épülettel van dolgunk, ahol a 2. koncepció esetében a VII. szinten nem lehet elhelyezni a különgyűjteményeket is, mert nem férnek bele. Véleménye szerint problematikus lenne a szakolvasói térségben az egyszerű érdeklődő és az ugyanott működő kutató, egyetemi tanár együttléte, mert abból óhatatlanul zavarok keletkeznek. Közművelődési típusu olvasó most is van, később is lesz. A központi kézikönyvtár az egész szolgálat szive a katalógussal összefüggésben, ezen keresztül történik az olvasó irányítása. Nem kifogásolható, ha az olvasószolgálat a közművelődési érdeklődésű olvasót az általános olvasóterembe irányítja, ahol minden tudományág magyar anyaga az olvasó rendelkezésére áll, a tudományos jellegű olvasót pedig oda ahol a kutató munka zavartalanságát biztosítani lehet. Az elkülönítést meg kell tudni valósítani.

Bereozky László: Véleménye szerint a 2.koncepció felel meg legjobban füzéres megoldásával a követelményeknek. A VII. szintet a maga egészében úgy kell megfogalmazni, hogy az olvasók oda üljenek le, ahová akarnak. Kutatófülkékre is szükség van. Ha a VII. szinten kevés a rendelkezésre álló térség, igénybe kell venni a VI. szinten a nyugati szárnyat, megszüntetve a reprezentatív termeket, amire a keleti szárnyon elég hely van. A zeneműtárat a VII. szintre kell vinni.

Futala Tibor: A fejlődés perspektíváit figyelembevéve korszerűbbnek a 2. koncepciót tartja. Tíz év múlva a jelenlegi közművelődési hálózat fejlettebb lesz, az átlagszínvonal is magasabb lesz, az OSZK bátran vállalhatja a magasabbrendű közművelődési igények kielégítését is.

Balla Sándor: Felvethető, véleménye szerint, az egész olvasói tér túlméretezésének veszélye és az a gondolat, hogy van-e szükség ennyire differenciált szakolvasótermi láncolatra? Az általános műveltség mértéke oly mértékben emelkedik, hogy az egyetemi tanár mellett jól megférhet majd az általános olvasó is.

Bóday Pál: Mind a két koncepcióban az anyag tartalmi szempontból kap helyet, pedig az OSZK-ban van formai elkülönülés is. A kutatót a tartalom érdekli, a különgyűjtemények ma izoláltan működnek. A 2.koncepciót tartja jobbnak, de véleménye

szerint növelni kell az olvasói helyek számát.

Kostyál István: Nehéz megmondani mi lesz tíz év múlva, de feltételezhető, hogy az OSZK közművelődési funkciója háttérbe szorul majd, mert a közművelődési könyvtárak száma és jelentősége megnő. Az új épületben legyen egy általános olvasói térség, de szükség van egy tudományos kutatói térségre is, amelyet azonban nem szabad szakokra felbontani. Aránytalanul kicsinek tartja a hírlap-olvasótermet. Egyetlen szakolvasót tart indokoltnak a könyvtártudományi szakkönyvtári anyag elhelyezésére és használatára.

Kóka György: A szakolvasótermek füzére odavezetne, hogy a hírlaptári anyagot szét kellene osztani a többi különgyűjteményekével együtt. Véleménye szerint a szakolvasótermet az irodalom-, nyelv-, és történettudomány területére kell korlátozni.

Pajkossy György: A tárgyalások még nem értek meg döntésre, a 2. koncepció még nincs kidolgozva, az ismertett két koncepción kívül pedig más elgondolások is elképzelhetők. Létezik azonban egy műszaki, adott valóság is, ami lehetetlenné teszi, hogy a VIII. szintet is olvasói szintté alakítsák át. Tisztázni kell: a VII. szinten elfogadhatónak lehet-e tekinteni a kb. 420 olvasói férőhelyet? Abban ma már mindenki egyetért, hogy a két torony felső szintjeit fel kell áldozni egy nagy olvasói-tér kiképzése érdekében. Azt kell megvizsgálni, hogy az 1. és 2. variáns milyen mértékben befolyásolja a műszaki tervezést. Az egymásba kaposolódó olvasótermek kérdésében nincs különösebb nézeteltérés. Később eldöntendő kérdés, hogy egy ilyen térségben a könyvtár melyik tudományágat milyen mélységig fejlessze. Az általános olvasói térben a szakosított láncolat meg van, a szakolvasótermi szint az adott szükséglet szerint alakulhat ki. Szakolvasóteremben külföldi szakkönyvek-re is szükség van. Speciális anyagot mindenrendű olvasónak rendelkezésére bocsátani nem lenne helyes, óvórendszabályokra később is szükség lesz. A Lenin Könyvtár gyakorlata azt mutatja, hogy a megkülönböztetés a kutató és az általános olvasótípus között nem szűnt meg. Ha van kétféle olvasótípus, meg kell vizsgálni milyen arányban kell ezeket kiszolgálni. A 2. koncepció esetében megkülönböztetés nem történik.

Sebestyén Géza: A vita során széles, teljes kép alakult ki. Nyilvánvalóan 20-30 év távlatában kell gondolkozni, és mérlegelni kell, hogy a kb. 420 hely elég lesz-e mind a közművelődési, mind a szakosított olvasói igények kielégítésére. Ha a 420 hely nem elég, ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy közművelődési olvasói térre nem lesz szükség, és az egész térség csak szakolvasói jellegű lehet. Ha a következő szakmai vitán oda jutunk, hogy közművelődési olvasók tekintetében nagyobb rétegeket akarunk bevonni, meg kell keresni a megoldást arra nézve, hogy a VIII. szinten a nagy előadóterem helyett esetleg olvasótermet létesítsünk, vagy a VI. szinten - még áldozatok árán is - helyet biztosítsunk az olvasóknak.

Hámori Béla: A vita mindenkit meggyőzött arról, hogy e fontos kérdésekben állást kell foglalni. A kérdés eldöntésekor tekintettel kell lenni arra, hogy 10 év múlva a műveltebb emberek nagyobb száma jön majd a könyvtárba. Ennek a kérdésnek vizsgálata szabja meg a két koncepció közötti vita eldöntését. [Dr. TOMBOR TIBOR]

KÖNYVTÁRI SZERVEZETEINK HÍREIBŐL

AZ 1960/61-ES PÁRTOKTATÁSI ÉV ÉRTÉKELÉSE

Junius 20-án ünnepélyes keretek között zárta le pártszervezetünk vezetősége az 1960/61-es pártoktatási évet. Hámori Béla párttitkár megnyitó szavai után Besenyei Andorné ismertette a pártvezetőség értékelését.

"Az 1960/61-es oktatási évben - hangzott az értékelés bevezetésében - rendelkezésünkre állottak azok a feltételek, amelyek segítségével fokozni tudtuk eszmei nevelő munkánkat és választ adhattunk a bennünket foglalkoztató világnézeti kérdésekre. - Igyekeztünk sablonoktól mentes, az élettel szoros kapcsolatban álló tudományos világnézeti oktatást nyújtani. Didaktikai szempontból a rávezető, a vita útján történő meggyőzés módszerét alkalmaztuk. - Propagandistáink keresték az élő, eleven vitákat, amelyek megtermékenyítik a gondolkodást és a gyakorlati munkát."

Az egyes oktatási csoportok munkáját az alábbiak szerint értékelte:

A marxizmus-leninizmus szakágai közül nálunk csak a FILOZÓFIA tanítása volt programba véve. Oktatásunk a tudományos világnézet létrejöttének, fejlődésének folyamatával és a dialektikus materializmussal foglalkozott. A hallagtók 2 csoportban 7-7 foglalkozáson vettek részt. Az első csoport munkájának értékelése "jó". A részvétel 79 százalékos volt. A csoport legaktívabb és legszorgalmasabb tagjai Gyulai Árpád, Iszlai Zoltán és Albert Gábor voltak. A csoport tagjai közül 3 fő igazolt, 1 fő igazolatlan mulasztásai miatt nem nyert tanulmányi igazolást. - A második csoport tanulmányi munkájának értékelése a "jó" átlagnál magasabb volt. A részvétel e csoportnál 65 százalékos volt. A csoport legaktívabb tagjai Dr. Sebestyén Géza, Dr. Bélley Pál, Dr. Pajkossy György és J. Dr. Hajdu Helga voltak. A csoportból 1 fő más oktatási formába nyert áthelyezést, 1 fő pedig igazolatlan mulasztásai miatt nem nyert tanulmányi igazolást. [Tanfolyam-vezető mindkét csoportnál Nyakó István volt.]

Az "IDŐSZERŰ KÉRDÉSEK TANFOLYAMA" a legkedveltebb oktatási formák egyike volt. Jó alapot adott pártunk politikájának megértéséhez és kedvet ébresztett a marxizmus-leninizmus elmélyültebb tanulmányozásához. Konferenciát 8 alkalommal tartottak. A csoport legjobbjai Szűcs Ilona, Somfai László és Dr. Wittek Lászlóné voltak. A csoportból 2 fő igazolt, 1 fő igazolatlan mulasztásai miatt tanulmányi igazolást nem nyerhetett. [Tanfolyam-vezető Besenyei Andorné volt.]

Jó eredménnyel zárult a KISZ POLITIKAI TANFOLYAM is. Általában a mai élettel kapcsolatos problémák [erkölcs, termelészövetkezeti mozgalom] váltottak ki a nagyobb érdeklődést. A felkészülés és a látogatottság aránya ezeknél az előadásoknál volt a legmagasabb. A csoport legjobbjai Schilling Erzsébet, Szabó Ervin és Pálinkás László voltak. [Tanfolyam-vezető Dániel György volt.]

A Pártszervezet és a Szakszervezeti Bizottság közös rendezésében tartott VI-

LÁGNÉZETI ELŐADÁSOS PROPAGANDA TANFOLYAM külpolitikai kérdésekkel, a Vénusz-rakéta politikai jelentőségével, a miszticizmus lélektanával, a nemzet fogalmának marxista meghatározásával és a legújabb nemzetközi helyzet szemléjével foglalkozott jó felkészültségű előadók tolmácsolásában. A foglalkozásokon a tanfolyam rendes hallgatóin kívül alkalmakként 10-15 vendég is részt vett. A csoport minden foglalkozásán jelen volt Dubois Sarolta és Kerekes Lőrioné.

ÖSSZEFOGLALVA: Az 1960/61-es pártoktatási év eredményes és tanulságos volt. Eredményes, mert a hallgatók nagyobb része a marxista-leninista ismeretek elsajátításában jó eredményt mutatott fel; tanulságos, mert a pártvezetőségnek és a propagandistáknak lehetőséget adott, hogy a tapasztalatokat helyesen értékelve a hallgatók kiválasztásában és az oktatási munkában a következő év pártoktatásánál jobb munkát végezzenek.

Az ünnepség zárszavában Hámori Béla párttitkár köszönetet mondott a hallgatóknak és a propagandistáknak végzett jó munkájukért, majd a pártvezetőség nevében jutalomkönyveket osztott ki.

KISZ-HIREK

KISZ-TAGJAINK RÉSZVÉTELET a politikai oktatás különböző formáiban a vezetőség vezetőségi ülésen fogja megtárgyalni és értékelni. Ugyanekkor kerül sor az "Ifjúság a szocializmusért"- mozgalom tanulási követelményeinek igazolására is.

ÁTIGAZOLTUK az alapszervbe Róbert Pétert és Bősze Juliannát. (Hirlaptár, sokszorosító üzem.)

MÁJ.24-J TAGGYÜLÉSÜNK felvette az alapszervbe Nagyné Schönborn Katalint (KEO) és Tatay Andrást (Hirlaptár)Üdvözljük új tagjainkat és jó KISZ-munkát várunk és kívánunk! Mészáros Gézőt átjelentettük új munkahelyének alapszervéhez.

AZ ALAPSZERV ELLENŐRZŐ-BIZOTTSÁGA megkezdte munkáját. Ennek során beszéltünk Kiss Eszter, Városi György és Steimann Henrik tagokkal, akik az utóbbi időben elhanyagolták a KISZ- munkát. Reméljük, hogy figyelmeztetésükre többé nem lesz szükség!

MÁJUS 28-I AUTÓBUSZTURÁNKG kitűnően sikerült. Nagy kár azonban, hogy a könyvtári KISZ-tagok közül mindössze ketten vettek részt. Juhász Árpád sportfelelősünknek ezúton is köszönjük remek turavezetését!

Junius 7-re GITÁRESTET szerveztünk a Farkashegyre. A találkozóhelyen kiderült, hogy mindössze hárman akarnak résztvenni ezen a kollektív sétán, szórakozáson. Így a rendezvény - a tagok közömbössége miatt elmaradt...

PING-PONG CSAPATUNK összemérte erejét az Akadémiai Könyvtár csapatával. 6:3 arányu vereséget szenvedtünk. A csapat mindhárom győzelmét Dán Róbert aratta.Less jobb!

Junius 23-ra LABDARUGÓMÉRKŐZÉST beszéltünk meg az Akadémiai Könyvtárral. Ugy hallottuk, hogy az ellenfél erősen feni a fogát, és a mérkőzésen fel fogja vonultatni a magyar labdarugás eddig még ismeretlen szépségeit is. Hagyhatjuk ezt szá-

razon?

RÜPLABDACSPATUNK máj. 20-án játszotta soronkövetkező szakszervezeti bajnoki mérkőzését. A Pénzügy csapatától 3:0 arányban kaptunk ki. Az ellenfélnek minden talpalatnyi helyért meg kellett küzdeni. Komoly erősítést jelentett csapatunknak Bóday Pál igen aktív, élettől duzzadó szereplése. Ennek következtében csapatunk formája meredeken felfelé ivel...

... ÉS TÉNYLEG, jun. 12-én amikor a Tanácsakadémia csapatával játszottunk, végre megtaláltuk önmagunkat, akik voltunk. 3:0 arányú imponáló győzelmet "vittünk végbe". Szurkolóinknak, ha lettek volna, könnyezett volna a szemük. [ISZLAI ZOLTÁN]

FIGYELŐ SZEMMEL

TANULMÁNYUTON ITÁLIÁBAN

Amikor a térképszerűen repülőgéptünk alá kuszó Zágráb után Trieszt és Velence között az Adriai tenger fölött átrepül a kétmotoros MALÉV gép, hamarosan megjelenik a leszállást jelző világító tábla s a gép Európa egyik legmodernebb repterén Itália szívébe érkezik. Nehéz összefoglalni az egy hónap alatt látottakat, a városokat, a képtárakat, a muzeumokat, a könyvtárakat, a tájakat, a nagy, örökké mozgó partokat ostromló tengereket.

Ha a könyvtárakat vesszük előre, úgy jellemzőül elmondhatjuk, hogy mindegyik modern technikai berendezésekkel működik, jóllehet külsejükben, olvasótermekben régi formákat őrzik ma is. A kiszolgálás mindenütt igen gyors, figyelmes és udvarias. Az olvasótermekben fejlett szabadpolc-rendszerek vannak, a zenei szakkönyvtárakban pl. még a nagyobb zenetudományi folyóiratok is ki vannak téve az összefoglaló munkák, lexikonok mellett. A katalóguscédulákkal kapcsolatban az volt a feltűnő, hogy csak a legritkábban találkozok az ember szabvány nemzetközi mérettel.

A zenei élet közel sem olyan eleven mint nálunk. A római opera nem rendelkezik állandó társulattal, műsora egyáltalán nem változatos. Május havában a Traviata, a Manon Lescaut és a Pillangókisasszony volt műsoron. Ha egy nagyobb énekest szerződtetnek, a helyárok rögtön felszöknek (pl. Tito Gobbi vendégszereplése esetén). Hangverseny ritkán van, hetenként egyszer-kétszer, igaz ezekben az esetekben mindig nagy nevek szerepelnek: Stokowski, Rubinstein, Previtalli, Milstein. Állandó zenekara csak a Cecilia Konzervatóriumnak van. - Az élettempó számunkra szokatlan: délben mindenütt hosszú ebédszünetek vannak, utána estig dolgoznak. Muzeumaik, tele óriási értékekkel, igen rendesek, tiszták, de pedagógiai elvek hiányában nagyon vegyes elrendezésűek. Nem a látogatót akarják nevelni, hanem válogatás nélkül mindent a látogató elé tesznek. A muzeumi és képtári gyűjteményeken kívül rengeteg emlék: szobor, freskó van egy-egy kisebb helyen. Könyvesboltjaikban egyformán lehet kapni a nyugati és a keleti könyvtermés példányait, több helyütt látni a Corvina és az Akadémiai Kiadó idegen nyelvű kiadványait. - Oldalakon keresztül tarthatna beszámoló, ha kitérnénk az emberek mindennapi életére, azokra az óriási társadal-

mi kettősségekre, amelyek napjaikat áthatják. Ez azonban rájuk tartozik, ránk csak annyi, hogy nagyon vendégszeretők, szeretik a magyarokat és komoly érdeklődéssel figyelik fejlődő szép életünket. [FALVY ZOLTÁN]

A TÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYEK FŐOSZTÁLYÁNAK TOVÁBBKÉPZÉSÉRŐL

Főosztályunk máj. 20-án tartotta meg továbbképzésének keretében ez évi harmadik szakmai megbeszélését, amely katalógusszerkesztési problémák időszerű kérdéseivel foglalkozott.

Elsőként J.dr. Hajdu Helga főosztályvezető számolt be a legutóbbi években megjelent kézirat-katalógusok alapján arról, hogy külföldön a katalógizálási munkák jelenleg milyen stádiumban vannak.

A tudományos kutatás számára egyre fontosabbá válik, hogy a kéziratgyűjtemények katalógusokban föl legyenek tárva. A készülő katalógusok különböző jellegűek aszerint, hogy milyen célból készülnek. A leiró jellegű katalógus-típusnál, amely a kutatót arról tájékoztatja, hogy egy-egy mű, kézirat, megvan-e a gyűjteményben, a szerkesztő csak regisztrátor: sommázza mindazt, amit a kutatás egy bizonyos szövegről már föltárt. Legfontosabb kiegészítője e katalógusoknak a jó index-rendszer. De nem csupán olyan katalógusokra van szükség, amelyek egy-egy gyűjtemény anyagát tárják fel, hanem olyanokra is, amelyek nagyobb igényű kívánalmaknak tesznek eleget: egy-egy szövegcsoporthoz foglalnak össze, vagy egy-egy szerző, egy-egy illuminátor munkáit ismertetik összefoglalóan. Az ilyenfajta művek sokszor már nem is katalógusok, hanem monográfiák.

A külföldön folyó kutatásokat, készülő katalógusokat ma már számontartani is alig lehet. Dokumentációs adatgyűjtés folyik Párisban, az Institut de recherche et d'histoire de textes-ben, Mlle Vieillard vezetése alatt. Nagy személyzettel és külföldi kutatók közreműködésével dolgoznak. A jelenleg külföldön folyó nagyobb vállalkozások közül legfontosabbak az Oxfordban kiadásra kerülő "Codices latini antiquiores" o. sorozat, amely a fennmaradt 9. század előtti kéziratokat írja le, azután ennek párhuzamos kiadása Maréchal-tól, amely az okleveleket hozza. Thomson összefoglaló munkája a datált kéziratok facsimiléit teszi közzé. Münchenben Bischof professzor, aki a 9. századi kéziratok leírását készülő összeállítani, megállapította, hogy a karoling-kor írástörténeti maradványai az egész világon nem haladják túl az 5000-es számot. Nálunk ezekből csupán 5 db. van.

A Szovjetunióban is egyre nagyobb lendületet vesz a régi kéziratok feldolgozása. Irói hagyatékok részletes feldolgozása folyik Romániában. Lengyelországban a krakói Jagelló-könyvtárban található illuminált kéziratokról jelent meg kiadvány. Franciaországban a katalógizálás kérdése már befejezés előtt áll. Legrosszabbul áll a Vatikán könyvtára, ahol a meglévő 39 300 kéziratból csupán 7 000-nek van nyomtatott katalógusa. Sokat tanulhatunk a minden tekintetben igen színvonalas svájci kézirat-katalógusokból.

A kéziratgyűjtemények jelentőségének utóbbi időben való megnövekedése összefügg a fényképezési eljárások fejlődésével. Dr. Babiczy Béla osztályvezető referátumában fölvetette a kéziratokról készült mikrofilmek katalógizálási kérdéseit. A mikrofilm-KC kérdését elsősorban a kéziratok területén kellene megoldani. Fontos

lenne a külföldről beérkező anyag sokszorosított katalógusának folyamatos megjelenítése. Élénkebb lenne a meglévő mikrofilmek használata, ha a kutatókat szélesebb körben tájékoztatnánk meglévő anyagunkról. Legproblematicusabb a katalogizálás mélységének kérdése. Mikrofilm-katalógus az illető gyűjtemény közreműködése nélkül el nem képzelhető.

Dr. Fazakas József mb. osztályvezető a régi és ritka nyomtatványok tárának katalógus-rendszerét és a most készülő katalógusokat ismertette. A Régi Magyar Könyvtár új kiadásának bibliográfiai részében mindazokról a művekről hozzák a mikrofilm adatait, amelyek Magyarországon eredetiben nem találhatók meg. A történeti osztályoknak részletesebb katalógusrendszerre van szükségük, mint a könyvtár általános anyagának.

A referátumokkal kapcsolatos hozzászólások megállapították, hogy az ismertett anyag alapján széles perspektívában látjuk saját feladatainkat. Katalógusaink szerkesztésénél a külföldi katalógusok ismeretéből szerzett módszertani elveket is föl kell használnunk. Tervbe kell vennünk a Bartoniek-féle katalógus folytatását, ill. újra megjelentetését, és többi középkori anyagunk katalógusainak kiadását. Az anyag védelme érdekében rá kellene szoktatni a kutatókat a mikrofilm használatára. A történeti osztályok anyaga, különösen a kézirat-táré, oly mértékben növekszik, hogy a jövőben a kutatási igényeket ezen a vonalon is a most készülő ősnymtatvány - illetve RMK- és kézirat-katalógusokra támaszkodó felvilágosító központok útján lehet csak kielégíteni. Ezek egyaránt segítik majd a könyvtárost a feldolgozó, az olvasóközön-séget a kutató munkában. [Cs.Cs.]

TÖBBNYELVŰ TÁJÉKOZTATÓT

A multkor egy külföldi látogatót kalauzoltam könyvtárunkban. Megnéztük az olvasótermeket, a raktárakat, elmondtam súlyos helyproblémáinkat és azt, hogy 8-10 év múlva mindez másként fog festeni a Vár pompás épületében.

A Széchényi-terem kiállított kincsei és a Kézirattár vezetői által nyújtott magasszintű magasszintű, a látogató nyelvén elmondott magyarázatok láthatóan mély benyomást tettek rá. Nagy kár, hogy ez alkalommal is, de még inkább csoportos látogatások esetén folyton vigyázni kell arra, hogy a kódex-tárlóba vezető drótbá a látogatók bele ne botoljanak és ezzel ki ne rántsák a vezetőket, ami így is gyakran előfordul. Még sajnálatosabb, hogy az Apponyi-terem tárlói belülről nincsenek megvilágítva, az ősnymtatványok és felirataik alig élvezhetők, a tárlók előtt álló látogatók elfogják a szobavilágítás gyenge derengő fényét.

A legnagyobb hiányosságnak mégis azt éreztem, hogy a látogatás végén szerettem volna, mint ilyenkor magától értetődő szivosságot, a KÖNYVTÁR IDEGENNYELVŰ KALAUZÁT számára emlékként átadni. ILYEN AZONBAN NINCS! A keszthelyi és a zirci könyvtár már a látogatók kezébe adja többnyelvű tájékoztatóját, a központnak csak magyarnyelvű

prospektusa van. De melyik külföldi tud magyarul? VÁRJUNK A VÁRIG? A növekvő idegenforgalomra való tekintettel NEM KELLENE-E már most sürgősen EGY TÖBBNYELVŰ TÁJÉKOZTATÓT MEGJELENTETNI hazánk egyik, nehéz helyzetében is igen fontos szerepet betöltő kulturális intézményéről? [GOMBOCZ ISTVÁN] - [Ajánljuk kiadványaink tervezőjének, DEZSÉNYI FŐOSZTÁLYVEZETŐ ELVTÁRSNAK, valamint a GAZDASÁGI HIVATALNAK figyelmébe. Szerk.]

EGY UJSZÜLÖTT KÖNYVTÁR

Meleg és bensőséges örömnépe volt a könyvtárosok és ifju könyvbarátok társadalmának június 3-án. Ugyanis ekkor nyílt meg a FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR 1. SZ. GYERMEKKÖNYVTÁRA. Nehéz eldönteni, hogy miről is számoljon be az ember és milyen sorrendben. Az izgatott, pirosarou diákokról-e, vagy a könyvtár színes falairól, az ötletes tér-elrendezésről, vagy azokról a csöppségekről, akik vidám zsvajgással máris birtokukba vették új birodalmukat és hárman-négyen hajoltak egy-egy kék peskönyv fölé.

Az ötletes építészeti megoldást biztosan valamelyik szaklap ismerteti majd nagy szakszerűséggel, itt csak pár laikus izelitő szó eshetik róla. Hosszukás téglalap alakú helyiséggel kellett a tervezőknek megküzdeniök és ebben három különböző funkciójú szobát berendezni: a nagyok olvasótermét, a kölcsönző helyiséget és a kicsinyek olvasóhelyiségét. Ha szabályos szobákat képeztek volna itt, akkor minden helyiség nyomasztóan kicsi és levegőtlen lett volna. Ehelyett az "is-is megoldást" választották az ötletes tervezők: éspedig igen izléses, vastag hangfogó függönyökkel választhatják el egymástól a helyiségeket ha erre van szükség. Ez azonban nem teszi lezárttá és levegőtlené a szobákat, csak a nyüzsgés és járás-keles zaját fogja fel. Ha pedig nagy térhatásra van szükség, a függönyök elhuzásával tágas, összefüggő termet varázsolhatnak. Külön kell írni a megvilágításról is. Nem ablakai, hanem óriási üvegfalai vannak az új könyvtárnak, csak a középső kölcsönző részénél kell nappal is mesterséges világításhoz folyamodni. S az eleven napvilágnál milyen barátságos és friss a sokszínű fal! Kényelmesek és a gyerekekhez méretezettek a modernvonalú asztalok és székek.

De persze mégsem a szép környezet a legnagyobb vonzerő az ifju olvasó számára, hanem a szerencsés kezdeményezés, a szabad-plrendszer. A kölcsönző-rész és az "olvasóterem" között állnak az állványok izlésesen, szak szerint elrendezett könyvekkel. Színes, rajzos és feliratos táblák igazítják utba a kis olvasót, hogy melyik polcon milyen könyvet találhat, az eligazítást és a hangulatkeltést szolgálják az állványok tetejét díszítő tárgyak: egy lombik, földgömb, repülőgép stb. Az irodalmat tartalmazó állványokat nagy írók arcképei díszítik.

A katalógus részben nyomtatott, részben egyéb uton sokszorosított cédulákból áll. A témakatalógusban egy-egy fősoport élén rajzos főlap osábitja a kicsinyeket az olvasásra. Természetesen gondosan megfogalmazott ügyes tábla oktatja ki az olvasót a katalógus használatára. Diafilmvetítő és barkácsoló szoba egészíti ki ezt a különleges könyvtárat, amely sajnos csak a VI. kerületi gyerekek olvasóparadiosoma.

A megnyitó ünnepségről való beszámolóval még adós vagyok. Mindenki úgy sétálgatott ott - könyvtáros, vendég, tanár, gyerek - mintha egy kicsit az övé is lenne ez a könyvtár és személyes diadalának érezné megnyitását. A hivatalos beszédek el-

hangzása után meghívott művészek és diákok szórakoztatták színvonalas műsorral a vendégeket, fotóriporternek irányították fényezőket a figyelő arókra, filmezőgép zümmögött és az ablakon kívül is szépszámú közönség figyelte már az ünnepséget. Be kell vallani, hogy az OSZK Híradó riportere nehéz szívvel szakadt el ettől a vidám nyüzsgéstől és nem nagy örömmel lépett ki a felnőttek rohanó világába. [BÁNLAKY ÉVA]

ZIRCI TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁRUNK TÁJÉKOZTATÓJA

Régóta felmerült szükségletet elégít ki a nagykanizsai Zalamegyei Nyomdavidalalnál most megjelent tájékoztató, amely a zirci műemlékkönyvtárunkat ismerteti. A kis füzet szövege röviden elmondja a könyvtár történetét, leírja belső berendezését és felhívja a figyelmet néhány, a könyvtárban meglévő magyarországi és külföldi, nyomdászati vagy történeti szempontból jelentős kiadványra. A szöveghez gondosan kiválasztott képanyag, amelynek egy része a könyvtár helyiségeit, más része könyvanyagának néhány kiemelkedő értékű darabját mutatja be, jelentősen emeli a kiadvány külső megjelenését. A zirci könyvtár látogatói számára maradandó jelleggel örökíti meg az ottani tudni- és látnivalókat. [Cs.Cs.]

KÖNYVTÁRÜGYI STILISZTIKA

(Alapfoku tanfolyam)

[E sorok írója nem kisebb feladatra vállalkozott, minthogy bevezeti az ifjabb nemzedéket a könyvtárügyi szaknyelvezet elemeibe.]

ALAPELV: a korszerű könyvtárügyi stílus a dialektika alaptörvénye értelmében az egyszerűtől halad a bonyolult felé.

A gondolat, mikor a könyvtárügyi szakíró elgondolja, még egészen egyszerű, tehát lényegében használhatatlan. A kézírás - javítás - gépelés - lektorral való konzultáció - új javítás - xerox alá gépelés munkafolyamatain áthaladva elnyeri szakszerű formáját. [Belső használatra szánt szövegek esetében a bonyolultság öncél, maszek szerződésre készített "anyagoknál" az n-számok növelésének szolgálatában áll]

PÉLDA. Falusi könyvtárak számára módszertani utmutató készül. A szerző többek között azt is bele akarja írni, hogy a könyveket polcra kell rakni. Erre a gondolatra szükség van az utmutatóban, hiszen még akad olyan könyvtár, ahol a könyveket ládában tartják, vagy a sarokban stószolják föl.

A gondolat ősfarmája tehát: A KÖNYVEKET POLCRA KELL RAKNI. Az első kézírásos fogalmazványban az ősfarma már fejlettebb, tagoltabb formát ölt:

"A füzött, illetve kötött formában megjelenő, tizenhat lapnál nagyobb terjedelmű, magas vagy mélynyomású nyomdai, illetőleg stencil, rotaprint vagy xerox eljárással készült, tehát könyvnek minősülő könyvtári egységek raktári elhelyezésével kapcsolatosan (raktározásként értelmezve nemcsak a zárt belső rakterületen, hanem a közönségszolgálat keretében a nyilvánosság számára megnyitott helyiségek légterében történő kihelyezést is) döntő követelmény a jelzett dokumentumoknak fémről, fából, illetve ezek kombinációjából, esetleg más anyagok (pl. poliamidokat tartalmazó hőrelágyuló műgyanták) felhasználásával készülő vertikális tartóelemekből és horizontális közvetlen raktérből álló tárolóelemeken való elhelyezése."

A fogalmazványt elolvassa a lektor. Szakszempontból csak kisebb módosításokat javasol, de nyomatékosan hiányolja a szakkövetelmények elvi, tartalmi indokolását. A kivánt javítások elvégzése után - ennek fázisait nem ismertetem, mert az OSZK

Híradóban irt cikket nem n-szám szerint honorálják - a végleges szöveg így alakul:

"A közműveltség színvonalának a kulturális forradalom viszonylatában a könyvtárakra háruló szolgáltatások útján eszközölt széleskörű fejlődése értelmezi azt a tényt, hogy a falusi könyvtárak technikai ellátottsága felé megtett döntő lépéseink elengedhetetlen láncszemei között a soronlövő szakszerűségi követelmények tekintetében a füzött, illetve kötött formában megjelenő ... [és így tovább.] - (V.B.)

Fejlesztés
TUDOMÁNYOS és KUTATÓINTÉZETEK
életéből

Akiknek pártfogójuk van

Három kis sokszorosított füzet fekszik előttem, a Széchenyi Könyvtár párt- és szakszervezeti bizottságának kiadványa: a Híradó. Tőlük kaptam ajándékba a minap, amikor náluk jártam. Nem azért mentem, hiszen erről mit sem tudtam, s most mégis a stencilezett lapokat nézem, tartalmát böngészem.

A hírek köznapiak, ennek ellenére magukkal ragadnak, leköltik a figyelmet. A sorok olvasásakor az embernek szubjektív érzése támad: valami van a sorok mögött — valami — amiről írni érdemes.

Igen, érdemes és kell is, mert a Széchenyi Könyvtárban a párt és a szakszervezet nagyon komolyan foglalkozik a fiatalokkal. De nézzük az első idézetet a »Híradó«-ból, amely a KISZ munkájáról szól.

»Könyvtárunk pártszervezete beszámoltatta a KISZ alapszerv vezetőségét az utóbbi öt hónapban végzett munkáról. Több fontos, az alapszerv életében fordulatot jelentő problémát tárgyaltunk meg és a pártszervezet a legmesszebbmenő segítségét ígért munkánkhoz.«

Erre a segítségre valóban nagy szükség is van. Az ellenforradalom után három évnek kellett eltelti ahhoz, hogy megalakíthassák a KISZ szervezetet. 1956-ban a könyvtár fiataljai közt éltek a Petőfi-kör eszméi és nagyon komoly munkába került, míg megteremtették a KISZ-szervezet megalakulásának feltételeit.

A KISZ-szervezetet 1959-ben a szakszervezet és a párt hozta létre s azóta is segítik, támogatják őket. Ma már ötvenegy tagot számlálnak és Híradójukban ezt olvashatjuk őlük:

»Alapszervezetünkben megindult az »Ifjúság a szocializmusért« mozgalomra való jelentkezés. KISZ-tagjaink közül eddig harminc, a KISZ-en kívüli fiatalok közül pedig ket jelentkező van.«

Vagy egy másik hír:

A »VIII. kerület hagyományos március 20-i nagygyűlésén és az utána tartandó fáklyás felvonuláson a KISZ alapszerv teljes létszámmal résztvett.«

Elhez, úgy hiszem, nem kell különösebb kommentár. A Széchenyi Könyvtár fiataljai megtalálták a helyüket és helyes úton haladnak. S ezt elsősorban az idősebbeknek, a tapasztalt elvtársaknak köszönhetik.

A szakszervezet, a KISZ létrehozása óta minden erővel segíti a fiatalokat — mondja Horváth Viktor sz. b. titkár. Ebben az évben a politikai oktatás mellett külön nyelvtanulmányokat szerveztünk és ezek látogatása nagyon is kielégítő. Ezenkívül havonként egyszer továbbképző tanfolyam is van, ami elsősorban a kezdő könyvtárosoknak, fiatal kollegáknak nyújt nagy segítséget.

De a kulturális program sem hiányzik. Most megint csak a Híradóban megjelent sorokra hivatkozunk.

»Kölesönös látogatási program keretében megnéztük a Természettudományi Múzeum »Föld- és élet fejlődése« kiállítását.«

Egy másik hír azt közli, hogy a KISZ-szervezet május 1-re amatőr fényképkiallítást rendezett. De a József Attila Olvasómozgalomról sem feledkeznek meg.

A kultúrára, a tudományra legszomjasabb emberek is feltétlenül igényelnek egy kis mozgást, egy kis frissítő portot!

Mi újság ezen a téren? Nagy Zoltán KISZ-titkár, Papp Terencné és Papp Sámuelné KISZ tagok adnak erre választ. Az utóbbi kettő különösen, ugyanis a könyvtárban dolgozó nők a sportot »lelőzik«, nem sportolnak.

Szóval a sportot egyedül a férfinen űzi. Van futball, röplabda és asztali tenisz csapatuk és a szakszervezeti bajnokságon sikeresen is szerepeltek. A szakszervezet ehhez minden, de főleg anyagi segítséget megad.

E példából is megállapíthatjuk, hogy a Széchenyi Könyvtár pártszervezete, szakszervezeti bizottsága és KISZ-szervezete az ifjúság politikai, kulturális és erkölcsi neveléséért nagyon sokat tesz. Példájuk méltó arra, hogy kövesse!

Széchenyi József

Hallottuk...

TÖBB LEVEGŐT A NYÁJAS OLVASÓNAK

Közismert tény a könyvtárunkba járók előtt, hogy az olvasótermek állandóan zsufoltak, s "meleg-székváltás" folyik egész nap. S a sok olvasó, kutató azonban nemcsak könyvet, folyóiratot, vagy egyéb nyomdaterméket, - hanem levegőt is használ. Méghozzá egész nap ugyanazt. Mert az olvasótermekben AZ OLVASÓK ÉS KUTATÓK EGÉSZ NAP CSERÉLŐDNEK, DE A LEVEGŐ NEM!

Még tizenegyóra sincs, amikor elhangzik az első hangos észrevétel. A terembe lépő olvasó, amikor leadja az olvasójegyet, orrát huzogatva megjegyzi: "Tyűh, DE ROSSZ LEVEGŐ VAN ITT!", - mire az ügyeletes tisztviselő udvariasan kinyitja az egyik ablakot.

Néhány perc múlva új reklamáló áll a pódium előtt: "TESSÉK BECSUKNI AZ ABLAKOT! Ilyen huzatban nem lehet dolgozni, nem akarok megbetegedni sem" és az ajtóra mutat, amelyet e pillanatban nagy erővel és csattanással vág be a "huzat".

Mivel az olvasóterem levegőjével kapcsolatban napirenden voltak és vannak a panaszok, MEGNÉZTÜNK EGY SZAKKÖNYVET, hogy tisztán láthassunk, illetőleg szagolhassunk a rossz levegő kérdésében.

"SZELLŐZTETÉS, SZELLŐZÉS (ventilatio) valamely zárt helyiségben megromlott vagy túlságosan felmelegedett levegőnek eltávolítása és tiszta, illetőleg hideg levegővel való pótlása. A levegő romlottságát a lakásokban a benne levő szén-sav (CO₂) mennyisége után ítéljük meg. Minden egészséges, felnőtt egyén számára kerek számban óránként 30 köbméter levegőt kell a lakásban bevezetni. Olyan helyeken, ahol állandóan nagyszámú egyén tartozkodik, személyenként 50-60 köbméter levegő szükséges... A ventilátorok főképpen olyan helyeken tesznek kitűnő szolgálatot, amelyekben rövid idő alatt nagymennyiségű levegőnek gyors bevezetésére vagy eltávolítására van szükség, így színházakban, iskolákban stb."

MI A HELYZET OLVASÓTERMEINKBEN? Milyen a termék szellőztetése? Hogyan cserél ki napközben az elhasznált levegőt?

Felelet: SEHOGY! Semmiféle rendszeres szellőztetés nincs. Reggel, takarításkor nyitnak ki néhány ablakot. ÉS MIT SZÓLNAK EHHEZ AZ OLVASÓK ÉS KUTATÓK? Néhány vélemény az alábbiakban közlünk.

FŐISKOLAI TANÁR: "Az olvasóterem levegője, különösen a nagyforgalmu időszakokban, rendkívül rossz, ami nem egy esetben arra kényszerít bennünket, hogy munkánkat abbahagyva a folyosóra, vagy a kertbe menjünk levegőzni.

KÖZÉPISKOLAI TANÁR: "Évek óta csaknem mindennapos látogatója vagyok könyvtárunknak. A könyvtár dolgozóinak támogatása mellett is sok nehézséget okoz a terem szellőztetlensége. A terem levegője fülledt és elhasznált, ami fáradttá, lehangolttá teszi az embert. Nálam is időnként légzési nehézségek lépnek fel emiatt, A jelenlegi állapot kétségtelen a munka rovására megy, segíteni kellene rajta

valahogy.

SZÍNHÁZI DRAMATURG: "Tíz éve járom a főváros nagy és kis könyvtárait, de sehol ezt az egészségtelen és kulturálatlan levegőtleniséget nem tapasztaltam, mint az OSZK olvasótermeiben. Az ország nemzeti könyvtára, valamivel méltóbb módon gondoskodhatna az olvasók és kutatók munkakörülményeinek megjavításáról s elegendő mennyiségű friss levegővel is elláthatná őket."

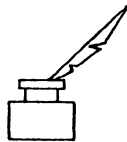
UJSÁGIRÓ: "A levegő olyan elhasznált a teremben, mint a régi világban egyes tánciskolákban, közvetlenül az éjféli záróra előtt, osztánc alkalmával..."

EGY BIRÓ: "Évek óta járok a Hirlaptárba. Sok köszönettel tartozom a Hirlaptár minden dolgozójának azért a mindenkor készséges segítségért, amellyel munkámban támogatnak. A munkában egészséges, jó légkör alakult ki, ami sajnos, nem mondható el a terem levegőjéről. Régebben bizonyára korszerű volt a terem szellőztetése a nyitott ablakon keresztül, de a terem látogatottsága is valamivel gyérebb lehetett. A Múzeum-kertből is talán gyengébb hangu gyermekzsivaj áramlott be a nyitott ablakon s a szomszéd épületből is halkabban szólhattak át a Rádió ének és zeneprobái. Egy ventilátort javasolnék, ami nem rontaná az épület műemlék-jellegét, viszont a terem levegőjét megjavítaná."

ORVOS-KUTATÓ: "E rossz, levegőtlen helyiségekben az ember elálmosodik, nem jól érzi magát, s ezen nem segít a többszöri fekete-ivás sem. Járványos időkben pedig melegági terjesztője a bacillusoknak. A nagylátogatottságu helyiségek szellőztetésére (színház, mozi stb.) hatósági intézkedések vannak. Az iskolákban pl. minden órában szellőztetnek."

EGY IRÓ: "Nagyon látogatott a terem, s ez szükségessé teszi a modernebb szellőztetést. A sok porosodó hirlap forgatása jelenleg az egyetlen, ami a levegőt mozgatja. De ugy-e, ez nem komoly szellőztetés?! Javaslatom: egy menyezeti ventilátor beállítása!

Végül a **MAGYAR RÁDIÓ EGYIK SZERKESZTŐJE:** "Mit mondjak? Nem tehetek róla, hogy ahányszor a terem levegője megcsap, az a régi sláger jut az eszembe: "Elmondani jaj de nehéz, mit érzek én ..." - de fordítsuk komolyra a szót: Én bizom benne, hogy közmegelegedésre, huzat-és zajmentesen meg fogják oldani az olvasótermek szellőztetését. Bennem pedig csak az a gondolat ötlött fel: CSAK AZ A KÉRDÉS, HOGY MIKOR? [Lejegyezte: BALLA SÁNDOR, mi pedig ajánljuk a Gazdasági Hivatal figyelmébe. Szerk.]

SZAKSZERVEZETI KRÓNKA

MUNKABIZOTTSÁGAINK NAPLÓJÁBÓL

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI TANÁCS

ÜDÜLÉS - Lapunk megjelenéséig az alábbi dolgozók nyertek üdülésre beutalást:
Kedvezményes üdültetés - BALATONFÖLDVÁR: Koncz József (jun.9-22); BALATON-

SZÁNTÓD: Lázár Péter és felesége (máj.26-jun.8) ; BALATONÚSZÓD: Iszlai Zoltán és felesége (jun.14-20) ; HÉVIZ: Galgóczy Lajosné, Juhász Jánosné (máj.18-31) ; T-HANY: Somogyi Jenőné és férje (máj.24-jun.6), Deli Györgyné férjével és gyermekével (jun.1-14).

Szakszervezeti önköltséges üdültetés - PILLISSZENTKERESZT: Polgár Erzsébet (máj.24-jun.5) ; SIÓFOK: Bán Tiborné férjével (jun.13-19) ; SOPRON: Csapodi Csabáné (máj.25-jun.7)

HARMADIK NEGYEDEVI ÜDÜLTETÉSEK

A következő helyekre kaptunk beutaló-jegyeket: BALATONFÖLDVÁR július 21-től augusztus 3-ig, HÉVIZ augusztus 24-től szeptember 6-ig, SIÓFOK augusztus 3-tól augusztus 16-ig és augusztus 31-től szeptember 13-ig, ZEBEGÉNY (dolgozó apa v.anya 1 gyermekkel) augusztus 10-től augusztus 23-ig. Jelentkezni JULIUS 1-IG lehet a vezetőbizalmiak útján.

MUNKAMOZGALMI (SZAKMAI) MUNKABIZOTTSÁG

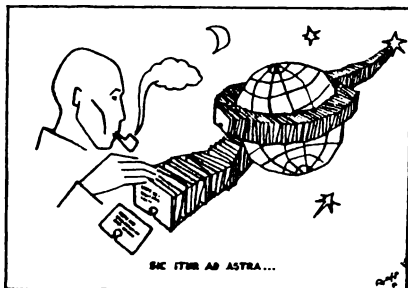
MÁJUS 24-I ÜLÉS - A bizottság megtárgyalta a szakmai megbeszélések sorozata 6. vitájának előkészítését és az azzal kapcsolatos feladatokat a főosztályok képviselőire bízta.

Megtárgyalta Szász Géza benyújtott ujitási javaslatát. A kialakult vélemény szerint a benyújtott javaslat nem tekinthető ujitásnak. Jutalmazását [az általános jutalmazások keretében] azonban helyesnek véelve, erre javaslatot tett az illetékesnél.

Foglalkozott a bizottság a könyvtár jelenlegi jutalmazási-rendszerének kérdésével is. Azonban a kérdés érdemi tárgyalása előtt szükségesnek vélte a vezetőbizalmiak útján a jutalmazásokkal kapcsolatos közvélemény-kutatást, és a szükséges egyéb adatok begyűjtését.

KULTURÁLIS MUNKABIZOTTSÁG

MÁJUS és JUNIUS hónapban valamennyi meghirdetett programpontunk megvalósult. Különösen nagy élményt nyújtott a máj. 22-én megrendezett KIÁLLÍTÁS-LÁTOGATÁS. Az Iparművészeti Múzeum könyvtörténeti kiállításán Koroknay Éva, a kiállítás rendezője vezette végig csoportunkat. Jól sikerültek az IDEGENNYELVŰ (orosz és német) KLUBDELUTÁNOK is. A résztvevők szovjet filmekről, illetve a "Stimme der Frau" osztrák folyóirat legutóbbi számáról beszélgettek. - Máj. 12-én érdekes tapasztalatcserét vezetett Futala Tibor az ÁKV-KÖNYVKOLLEKTORBA. Az intézmény vezetője Ubornyák László foglalkozott a csoporttal. - A zenedelutánok viszont egyre kevesebb résztvevővel folynak, pedig programösszeállításban és időpontban is a Zeneműtár a jelentkezők kívánságaihoz igazodik. Remélhetőleg ez csak a nyári "uborka-szezon" kezdetét jelenti és szeptemberben nagyobb és változatlanul lelkes csapat gyűl össze havonta egyszer osztrákok estén.

SZAKSZERVEZETI TAGSÁGUNK SZEMÉLYI HIRIBŐL

EPERJESY JÁNOS könyvtárunk legrégebbi dolgozója 43 évi áldozatos munka után tette le életművének a "s:ürke-katalógus"-nak gondját. Már évek óta sürgette, hogy jelöljenek ki melléje olyan utódot, akinek átadhassa munkamódszereit, és a könyvtár alapkatalógusának szerkesztési gondjait. Nyugállományába helyezésére július 1-vel kerül sor. Ez alkalomból munkatársai, mint kiváló dolgozót, odaadó és kedves barátot bucsuztatták. Jun. 15-én tartott bucsuztatási ünnepségén az intézetvezetés, a pártszervezet és a szakszervezeti bizottság nevében dr. Sebestyén Géza h.főigazgató és Hámori Béla főosztályvezető, párttitkár köszöntötték. Munkatársai nevében Nagy Károlyné adta át a megemlékezésnek szánt ajándékokat és virágokat.-

KÖNYVTÁRUNK NAGY CSALÁDJÁNAK ÚJ TAGJAI: Kiss Andrea - Kiss Dezsőné kisleánya május 30-án született; Darabos Pál - Darabos Pálné kisfia június 4-én született; Fodor Dávid - Fodor András kisfia június 5-én született.

LAKATOS ÉVA könyvtárunk dolgozója május 27-én házasságot kötött HERENDI Károlyval a Zrínyi Katonai Akadémia könyvtárának munkatársával.

VARGA JOZSEFNE raktári osztályunk dolgozója május 13-án elhalálozott édesapját gyászolja.

VÁLTOZÁSOK SZAKSZERVEZETI TAGSÁGUNKBAN: Új tagok (átigazolással és belépéssel): Király Sándorné, Mátis Livia, Nagyné Schönborn Katalin, Pánczél Károly, Tilli Józsefné, Vadász Ferenoné. Átigazolást nyert alapszervezetünkől: Ábrahám Rafaelné.

KÓRHÁZBAN VANNAK: Bassola Zoltán, Hernády Ferenc, Pelejtei Tibor, Szalay Andorné, Tamás Péter.

SZAKSZERVEZETI HIREINK

TÁJÉKOZTATÁS KÜLFÖLDI UTJAINKRÓL. - A KSz Budapesti Bizottsága könyvtárosi munkabizottságának javaslatára ez év tavaszán kölcsönös cserelátogatásokra tett javaslatot a szomszédos népi demokratikus országok egyes könyvtárai szakszervezeteinek. A beérkezett válaszok alapján most vannak előkészítés alatt a kraków-i Jagello Egyetem Könyvtárával és a warszawa-i Biblioteka Naradowa-val megtárgyalt cserelátogatásaink. Az előbbit könyvtárunk, az utóbbit a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár szakszervezeti bizottsága rendezi.

A sofia-i "Vassil Kolarov" Nemzeti Könyvtár körülményei az idén nem tették lehetővé a cserelátogatás megszervezését; a praha-i Státni Knihovna CSR pedig már javaslatunk beérkezése előtt egy hivatali jellegű kölcsönös tanulmányut megszervezésére kötött megállapodást könyvtárunk vezetőségével. Így ez utóbbi cserelátogatásaink nem voltak realizálhatók.

"NEMZETI KÖNYVTÁRUNK A VÁRBAN" címmel 200 példányban adta ki Szakszervezeti

Bizottságunk a Budavári Palota nyugati szárnya átépítésével kapcsolatos múlt évi pályázat díjnyertes pályamunkáinak szövegét.

CSEH NÉNIT BUCSUZTATTÁK nyugállományba helyezése alkalmából a KMK könyvtártudományi osztályának munkatársai. Cseh Lászlónét, aki a sokszorosító részlegnek volt dolgozója jun. 15-én Dr. Lázár Péter osztályvezető köszöntötte, majd munkatársai nevében Papp Sámuel nyújtotta át a megemlékezésnek szánt ajándékot és virágokat.

HELYREIGAZÍTÁS. - A múlt számban "A mikrofilmtári munka akadályairól" írt cikk egy kis vihart támasztott. Sebaj! A cikk megjelenését követő héten fölszerelték laboratóriumunkban a telefont. Köszönet érte az illetékeseknek és a Híradónak! De kértünk egy kis helyreigazítást is. A közreadott cikkbe a szerkesztő beleszurt egy megjegyzést: szerinte a mi megállapításunkkal ellentétben a mikrofilmtár és a fotolaboratórium felső része közt az oda-visszaut csak 2 per. Igaza van, de csak akkor, ha ezt az utat könnyedén mozgó fiatal lábak futják. [Helyes! A szerkesztő Terbe Lajosnál 6 évvel fiatalabb és az oda-visszaut időtartama is hosszabb. Szerk.] Osztályunk felső részlegének férfi dolgozó azonban többségükben túl vannak már életük első félévszázadán, minek következtében olyankor, amikor karjuk meg van terhelve könnyen széthulló, féltetni való könyvekkel, kéziratokkal, filmekkel, nem tudnak vállalkozni arra, hogy ilyen fürgén lépjenek. (Mikrofilmtári dolgozók)

LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA a nyári szabadságokra tekintettel összevont számként augusztus végén jelenik meg.

AMI A ROVATOKBÓL KIMARADT

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK - A FUTBALLPÁLYÁN

A június 11-i vasárnapon, de előtte is és utána is honfitársaink százezreinek (millióinak!) tudatában minden másirányú érdeklődést kiszorítva egyeduralkodóan foglalt helyet a magyar-osztrák futballmérkőzés. Magam is hatása alá kerültem e tömegpszichozisnak. Mindig tiszteltem, mi több, üztem is a sportnak különböző ágait, de - őszintén bevallom - "szurkoló" sosem voltam. De most egyszerre minden megváltozott. Egész valómat uralmába vette a mérkőzés iránti érdeklődésem és a várható nagy magyar győzelem gondolata mámorba ringatta képzeletemet. Mohón faltam a sajtótudósítások minden sorát az eseményről és keresni kezdtem ismerős "futballszakértők" társaságát, hogy minél felkészültebben fogadhassam a nagy napot. Ha a feleségem a napokban érdeklődött, hogy mit főzzön, válaszom mindig csak így hangzott: "főzz, amit akarsz" és hozzátettem képmutatóan "hisz tudod, hogy a koszt engem nem érdekel". Elfelejtettem bevinni a Tüker-hez a fautalványomat és minden levelet válasz nélkül hagytam [Ajánljuk Gombocz elvtárs figyelmébe. Szerk.] - nem volt semmihez se türelmem, se figyelmem.

Aztán eljött a nagy nap és - horribile dictu! - veszítettünk. Az első percekben körülöttem minden elsötétedett és csak órák múlva tudtam magamhoz térni. Miosoda osapás! Ami huszonkilencszer nem sikerült Budapesten az osztrákoknak annak pont most kellett bekövetkezni. Napokig szemlesütve jártam a szégyentől és csak némán, részvétteljes kézfogással üdvözöltük egymást szurkolótársaimmal. Elviselhetetlen kezdett lenni a hangulatom. Vigasztaló gondolatok után kezdtem kutatni agyamban. Es ekkor felvillant előttem a pesti utca szombaton délután, majd utána a városligeti Gundel-étterem vasárnapdéli képe. Bécsi rendszámú autók százai lepték el főutvona-

lainkat, vidám "wienerisch"-német beszédre lettünk lépten-nyomon figyelmesek. Valóban, lelkesítő volt a pesti utcának ez az új színe, hirtelen változott akusztikája. És a Gundelnál! Minden második asztalnál osztrák turisták ültek és láthatólag nagyon jól érezték magukat. Hangos nevetések és piros arok mutatták, hogy milyen jól érzik magukat nálunk a "nyugati"-vendégek. És engem is jó érzés fogott el. Ugy éreztem, hogy ezekben az órákban eltűnt minden "ellentét" köztünk és vendégeink között. Két szomszédos nép fiai érintkeztek itt egymással és élvezték a békés élet örömeit és a békés sportversengés izgalmait. Egy dolog választott el csak bennünket: mi a mi győzelmünkért szurkoltunk, ők meg a magukéért.

Ezeknél a gondolatoknál végre is megvigasztalódtam. Elvesztettünk egy futball-osatát, de nyertünk egy béke-osatát. [B.O.]

Kiadja az ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR MSZMP SZERVEZETE ES SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGA. Megjelenik havonként. Felelős kiadó: Horváth Viktor. Szerkesztő-bizottság: Bánlaky Eva, Gombocz István, Horváth Viktor (szerkesztő), Lázár Péter, Szűcs Ilona. Országos Széchényi Könyvtár Budapest VIII. Múzeum u, 3. házi sokszorosítása. Lapzárta: 1961. június 17. Megjelenik 380 példányban. Nytszám: 359 -1961.

